

Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili
Polisi ac Amodau ar gyfer Gyrwyr Cerbydau
Hacni a Hurio Preifat / Gweithredwyr Cerbydau
Hurio Preifat

Cymeradwywyd y Polisi gan y Pwyllgor Trwyddedu ar
5 Rhagfyr 2016.

Gweithredwyd o'r 1 Ionawr 2017.

Diwygiwyd gan y Pwyllgor Tacsî a Chyffredinol ar 23 Medi
2019, (diwygiadau i ddod i rym ar 11 Hydref 2019)

Diwygiwyd gan y Pwyllgor Tacsî a Chyffredinol ar 28 Medi
2022, (diwygiadau i ddod i rym ar 29 Medi 2022)

Gellir cael rhagor o wybodaeth o:

Yr Adran Drwyddedu, Tŷ Penallta, Parc Tredomen, Ystrad Mynach, Hengoed

E-bost: Trwyddedu@caerffili.gov.uk

Gwefan: www.caerffili.gov.uk

CYNNWYS

	TUDALEN
Cyflwyniad	2
Nodau Trwyddedu	2
Cydraddoldeb a Hawliau Dynol	3
Y Polisi	3
Ystyriaethau Addas a Phriodol	4
Rhybuddiadau, Rhybuddion, Euogfarnau ac Ardystiadau	4
Polisi Meini Prawf Addasrwydd	5
Prawf Addasrwydd (Gwybodaeth)	5
Ystyriaethau Cydraddoldeb ac Anabledd	6
Gwahaniaethu	6
Statws Mewnfudo	6
Diogelu Plant a Phobl sy'n Agored i Niwed	7
Ysmygu mewn Cerbyd	7
Taflu Sbwriel	7
Cyflwr Meddygol	7
Safonau Derbyniol o ran Gwisg	8
Gweithredoedd a allai beryglu statws addas a phriodol gyrrwr trwyddedig neu ymgeisydd	8
Gofynion Ymgeisio	10
Trwyddedau	10
Amodau sydd Ynghlwm â Thrwyddedau	11
Hawl i Apelio	11
Gwrandawiadau	12
Cwynion a Gorfodi	12

RHESTR O ATODIADAU

Atodiad A	Gofynion Cais Gyrwyr	14
Atodiad B	Meini Prawf Addasrwydd (gyrwyr, gweithredwyr a pherchnogion cerbydau)	20
Atodiad C	Gweithdrefnau Gwrandawriad	28
Atodiad Ch	Amodau Gyrwyr Deuol	30
Atodiad D	Is-ddeddfau Cerbydau Hacni	35
Atodiad Dd	Cyngor ar gyfer Gyrwyr Tacsï Trwyddedig	40

CYFLWYNIAD

Lluniwyd y ddogfen hon yn unol â'r pwerau a gyflwynwyd gan Ddeddf Llywodraeth sCymru (Darpariaethau Amrywiol) 1976 fel y'i diwygiwyd, sy'n gosod dyletswydd ar Gyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili fel yr Awdurdod Trwyddedu i gyflawni ei swyddogaethau trwyddedu o ran gywyr cerbydau hacni a Hurio Preifat.

Yn y Polisi hwn, defnyddiwyd y byrfoddau canlynol:

Cyngor / CBSC	-	Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili
AT	-	Awdurdod Trwyddedu Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili
Polisi	-	Polisi Gyrwyr Cerbydau Hacni a Hurio Preifat Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili
Trwydded Gyrwr	-	Trwydded Gyrwr Deuol
DLIL(DA)	-	Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976
DCHT	-	Deddf Cymalau Heddlu Tref 1847
DC	-	Deddf Cydraddoldeb 2010
DVLA	-	Asiantaeth Trwyddedu Gyrwyr a Cherbydau
MDD	-	Mandad Diogelu Data
AD	-	Yr Adran Drafnidiaeth
GDG	-	Y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd (y SCT gynt)

NODAU TRWYDDEDU

Mae'r polisi hwn yn amlinellu'r modd y bydd y Cyngor yn delio â thrwyddedu gywyr cerbydau hacni a Hurio Preifat a gweithredwyr cerbydau hurio preifat. Bydd y Cyngor yn pennu pob cais ar sail ei rinweddau, ond bydd yn rhoi diogelwch y cyhoedd uwchlaw pob ystyriaeth arall.

Mae'r nodau fel a ganlyn:

- Sicrhau bod gyrrwr yn unigolyn addas a phriodol i gael trwydded gyrrwr o ran y canlynol:
  - (i) nid yw'r unigolyn yn fgythiad i'r cyhoedd;
  - (ii) *caiff y cyhoedd eu diogelu rhag pobl anonest;*
  - (iii) bod plant, pobl ifanc a phobl sy'n agored i niwed yn cael eu

diogelu;

- Sicrhau diogelwch y cyhoedd sy'n debygol o gael eu heffeithio gan weithrediad a'r defnydd o wasanaethau cerbydau hacni a Hurio Preifat.
- Annog darparu gwasanaethau cerbydau hacni a Hurio Preifat proffesiynol o ansawdd da.

CYDRADDOLDEB A HAWLIAU DYNOL

Cyflwynodd Deddf Cydraddoldeb 2010 fesurau i fynd i'r afael â gwahaniaethu sy'n cael ei wynebu gan bobl anabl mewn meysydd penodol, gan gynnwys cyflogaeth, a mynediad at nwyddau, cyfleusterau a gwasanaethau. Dylai'r ymgeisydd ystyried y ddeddfwriaeth hon.

Mae Mesur yr Iaith Gymraeg (Cymru) 2011 yn gwneud y Gymraeg a'r Saesneg yn ieithoedd swyddogol Cymru, a bydd yr Awdurdod Trwyddedu yn sicrhau ei fod yn darparu ei wasanaethau yn unol â pholisïau cyfredol y Cyngor ar ddarparu gwasanaethau Gymraeg a chynhyrchu deunydd dwyieithog.

Mae Deddf Hawliau Dynol 1998 yn ymgorffori'r Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol ac yn ei gwneud yn anghyfreithlon i awdurdod lleol weithredu mewn ffordd sy'n anghydnaws â hawl o'r fath. Bydd yr Awdurdod Trwyddedu yn rhoi ystyriaeth i'r Ddeddf Hawliau Dynol wrth ystyried unrhyw faterion trwyddedu, ac yn enwedig o ran y ffordd y caiff ceisiadau eu hystyried a gweithgareddau gorfodi eu cynnal.

Mae'r Cyngor yn disgwyl, wrth roi awdurdod, y bydd deiliad yr awdurdod hwnnw yn cymryd yr holl gamau rhesymol ac ymarferol i atal a gwared gwahaniaethu anghyfreithlon a hyrwyddo cyfle cyfartal a chysylltiadau da ymhlith, a rhwng staff, cwsmeriaid ac ymwelwyr. Mae hyn er gwaethaf tarddiad ethnig, rhywedd, oedran, statws priodasol, cyfeiriadedd rhywiol, anabled, ailbennu rhywedd, credoau crefyddol neu ddiffyg credoau unigolyn, ei ddefnydd o'r iaith Gymraeg, iaith arwyddion Prydain ac ieithoedd eraill, ei genedligrwydd, ei gyfrifoldeb am unrhyw ddibynyddion neu unrhyw reswm arall na ellir dangos bod modd ei gyfiawnhau.

Mae'r Cyngor yn sicrhau ei fod yn dangos yr un parch at bob unigolyn a sefydliad sy'n adnewyddu ceisiadau neu'n gwneud ceisiadau newydd am drwyddedau, wrth ohebu â'r unigolion a'r sefydliadau hynny, ac yn ystod y broses cymeradwyo trwyddedau, a bydd yn gwneud hynny yn yr iaith neu'r fformat o'u dewis, yn unol ag Amcanion Cydraddoldeb Strategol y Cyngor.

Mae'r Cyngor yn fodlon fod y polisi hwn yn bodloni'r gofynion statudol, a phan fydd cyfyngiadau, eu bod yn bodloni'r darpariaethau ar gymesuredd a chydbwysedd o ran hawliau sy'n cystadlu â'i gilydd.

Y POLISI

Nod y Polisi hwn yw:

- Amlinellu ymagwedd y Cyngor at reoleiddio, gorfodi a chosbi gyrwyr a gweithredwyr;
- Diffinio a chynnig arweiniad ar y ddeddfwriaeth mewn perthynas â darparu gwasanaethau cerbydau hacni a Hurio Preifat gan yrwyr; ac
- Amlinellu'r amodau trwyddedu sy'n berthnasol i yrwyr.

Mae'r polisi hefyd yn amlinellu bwriadau'r Cyngor o ran y Ddeddf Cydraddoldeb, gwahaniaethu a diogelu plant a phobl sy'n agored i niwed.

Wrth arfer ei ddisgresiwn i gyflawni ei swyddogaethau rheoleiddio, bydd yr Awdurdod Trwyddedu (AT) yn ystyried y ddogfen Bolisi hon a'r nodau a amlinellir uchod. Bydd yr AT yn ystyried Arweiniad Ymarfer Gorau'r Adran Drafnidiaeth neu gyfrff cydnabyddedig eraill hefyd fel y maent yn berthnasol i drwyddedu gyrwyr.

Er gwaethaf bodolaeth y Polisi hwn, bydd pob cais neu fesur gorfodi yn cael ei ystyried ar sail ei rinweddau ei hun. Pan fydd angen i'r AT wyro'n sylweddol oddi wrth y Polisi, rhoddir rhesymau clir a chymhellol.

Bydd y Polisi'n cael ei adolygu a'i ddiweddarau'n ffurfiol yn ôl yr angen; fodd bynnag, gellir newid y Polisi a'i atodiadau dros dro i fodloni newidiadau yn y gyfraith, cywiro camgymeriadau a sbardunau eraill i newid polisi. Mae'r AT yn cadw'r hawl i addasu'r Polisi hwn i sicrhau cydymffurfiaid â'r gyfraith fel mân newid polisi heb ymgynghori pellach.

Bydd yr amodau a nodir yn y Polisi hwn yn berthnasol i yrwyr cerbydau hacni a Hurio Preifat. Felly, mae hyn yn golygu y bydd unrhyw drwydded neu fathodyn a roddir yn cael ei adnabod fel Trwydded Ddeuol a Bathodyn Deuol. Fodd bynnag, dylid nodi yn y ddogfen hon fod amgylchiadau lle mae amodau'n ymwneud yn benodol â gyrwyr Hurio Preifat a gyrwyr cerbydau hacni.

YSTYRIAETHAU UNIGOLYN ADDAS A PHRIODOL

Rhaid i'r Cyngor fod yn fodlon bod unigolyn yn 'addas a phriodol' cyn cyhoeddi neu adnewyddu trwydded, neu yn ystod cyfnod trwydded. Nid yw'r gofynion ynghylch 'addas a phriodol' wedi eu diffinio yn y gyfraith, ond bydd y Cyngor yn ystyried nifer o ffactorau, gan gynnwys:

Rhybuddiadau, Rhybuddion, Euogfarnau ac Ardystiadau

Pan gaiff troseddau sy'n arwain at rybuddiadau, rhybuddion, euogfarnau ac ardystiadau eu cyflawni, mae'n bwysig er budd cysondeb a thryloywder y dylai gweithdrefn fod ar waith i ystyried pa effaith y dylai hyn ei chael ar gais am roi neu adnewyddu trwydded. Rhaid i yrwyr roi gwybod i'r AT am unrhyw rybuddiadau, rhybuddion, euogfarnau ac ardystiadau a gyflwynir yn ystod cyfnod y drwydded (yn unol ag amodau'r drwydded, a amlinellir yn Atodiad Ch).

O dan Ddeddf Adsefydlu Troseddwyr 1974 (fel y'i diwygiwyd), gall euogfarnau troseddol fod yn rhai sydd wedi darfod ar ôl cyfnod penodol, ac wedi iddynt ddarfod, gellir eu diystyru at lawer o ddibenion; fodd bynnag, nid yw hyn o reidrwydd yn wir yn achos ceisiadau gyrwyr tacsî. Wrth ystyried cais am drwydded, gallai'r Awdurdod Trwyddedu ystyried troseddau sydd 'wedi darfod' ynghylch p'un a yw ymgeisydd yn

unigolyn addas a phriodol i ddal trwydded ai peidio. Gallai'r Awdurdod Trwyddedu ystyried yr holl rybuddion, rhybuddiadau, euogfarnau a gwybodaeth ychwanegol ar ddatgeliad y GDG neu wybodaeth a ddarparwyd gan yr Heddlu, os yw'n fodlon na ellir sicrhau cyfiawnder, ac eithrio o ystyried y rhain, gan gynnwys unrhyw euogfarnau sydd wedi darhod.

POLISI MEINI PRAWF ADDASRWYDD AR GYFER GYRRWR A GWEITHREDWYR

Bydd yr AT yn cyfeirio at ei Bolisi Meini Prawf Addasrwydd ar gyfer Gyrrwr a Gweithredwyr yn unol â'r hyn sydd ynghlwm yn Atodiad B sy'n amlinellu'r egwyddorion a'r cosbau a fydd yn berthnasol, er y bydd pob achos yn cael ei drin ar sail ei rinwedd ei hun. Mae'r Polisi Meini wedi ei seilio ar Ganllawiau'r Sefydliad Trwyddedu (Ebrill 2018) ar bennu addasrwydd ymgeiswyr a thrwyddedeion yn y fasnach llogi cerbydau hacni a Hurio Preifat.

Mae'r AT yn gwneud penderfyniadau ar sail cydbwysedd tebygolrwydd yn hytrach nag y tu hwnt i amheuaeth resymol. Y prif bryder yw sicrhau diogelwch y cyhoedd.

Y Prawf Addasrwydd (Gwybodaeth)

Rhaid i yrwyr feddu ar wybodaeth ddigon da am yr ardal y maent yn bwriadu gweithio ynddi. Felly, i gynnal y safonau uchel y mae'r AT yn eu disgwyl gan ei yrwyr, ni fydd trwydded yn cael ei rhoi i ymgeiswyr newydd nes bydd yr ymgeisydd wedi llwyddo yn y prawf hwn. Pan ganiateir i drwydded fod yn annilys am fwy na 12 mis, bydd gofyn i'r ymgeisydd lwyddo yn y prawf hwn. Gallai fod amgylchiadau eithriadol iawn lle gallai ymgeisydd gael ei eithrio o'r gofyniad i ymgymryd â phrawf o'r fath; mewn achosion o'r fath, dylai'r mater gael ei ystyried yn ofalus gan Swyddogion Trwyddedu a fydd yn argymhell y dylid cyfeirio amgylchiadau o'r fath at y pwyllgor perthnasol i'w ystyried.

Ystyriaethau Cydraddoldeb ac Anabledd

Mae'r Cyngor yn disgwyl y bydd holl yrwyr trwyddedig yn cydymffurfio â thelerau'r Ddeddf Cydraddoldeb. Mae Deddf Taxis a Cherbydau Hurio Preifat (Pobl Anabl) 2022 yn gosod dyletswydd glir ar yrwyr tacsî i gynorthwyo teithwyr â chadeiriau olwyn (gan ei gwneud yn drosedd codi tâl ychwanegol ar deithwyr mewn cadair olwyn) a chynorthwyo pobl ag anableddau. Mae adroddiad gan y llywodraeth yn awgrymu na ddylai awdurdodau lleol gyflwyno trwyddedau nes y gall gyrrwr ddangos eu bod yn gallu cydymffurfio â thelerau'r Ddeddf Cydraddoldeb.

Mae'r Cyngor yn bwriadu symud tuag at sicrhau bod yr holl yrwyr yn ennill lefel dderbyniol o ddealltwriaeth a chydymffurfriad â thelerau'r Ddeddf. Bydd manylion am unrhyw ofynion i'w gosod ar yrwyr yn y dyfodol o ran sicrhau cydymffurfriad yn cael eu hystyried a'u penderfynu gan y Pwyllgor Trwyddedu; byddai'r polisi hwn yn cael ei ddiweddarau yn ôl yr angen.

Bydd y Cyngor yn ei gwneud yn ofynnol i bob gyrrwr gydymffurfio â darpariaethau Deddf Cydraddoldeb 2010, sydd ag adrannau penodol ar gerbydau Hurio Preifat a cherbydau hacni, heb wahaniaethu ar sail anabledd, gan gynnwys y gofyniad i gludo cŵn cymorth pobl anabl.

Disgwylir i yrwyr wybod am ddulliau diogel o gludo pobl anabl, p'un a ydynt mewn cadair olwyn ai peidio. Mae'r Cyngor yn annog pob gyrrwr i fynychu hyfforddiant ar

ddelio â phobl anabl; nid yw hyn yn cynnwys pobl mewn cadeiriau olwyn yn unig, ond gwybodaeth am anghenion pobl sydd ag ystod eang o anabledau. Mae anabledau'n cynnwys: symudiad cyfyng neu gyfyngedig, anabledau'r golwg neu'r clyw, anawsterau dysgu a nam meddyliol. Nid yw'r rhestr hon yn hollgynhwysfawr; bydd darpariaethau'r Ddeddf Cydraddoldeb bresennol yn cael eu hystyried wrth bennu a yw unigolyn yn cael ei ystyried yn anabl. Caiff gyrwyr cerbydau hygyrch ar gyfer cadeiriau olwyn eu cynghori i fynychu cwrs hyfforddi cydnabyddedig i sicrhau eu bod yn cydymffurfio â gofynion iechyd a diogelwch, nid yn unig o ran trin a diogelu cadeiriau olwyn, ond er mwyn atal unrhyw risg i'w hiechyd eu hunain hefyd, sy'n deillio o drin a thrafod cadeiriau olwyn.

Gallai'r Cyngor adolygu trwyddedau unrhyw yrrwr y canfyddir nad oes ganddo lawer o ymwybyddiaeth o anabled yn dilyn cwyn neu ble caiff iechyd teithiwr anabl ei beryglu gan weithredoedd y gyrrwr. Ni fydd diffyg hyfforddiant/gwybodaeth ar ran y gyrrwr yn cael ei dderbyn i amddiffyn yr honiad.

Gwahaniaethu

Mae gwahaniaethu o unrhyw fath yn annerbyniol. Bydd honiad o wahaniaethu yn cael ei ystyried yn eithriadol o ddifrifol a gellir rhoi gwybod i'r heddlu am achos o'r fath. Wedyn, gallai'r AT adolygu'r drwydded i benderfynu a yw'r deiliad yn parhau i fod yn unigolyn addas a phriodol i ddal trwydded o'r fath.

Statws Mewnfudo

Mae'n ofynnol i wladolion tramor ddarparu tystiolaeth i'r Cyngor ynglŷn â'u statws mewnfudo, er mwyn gallu asesu eu cymhwyster i weithio a chael trwydded. Ceir rhagor o fanylion yn Atodiad A.

Diogelu Plant a Phobl sy'n Agored i Niwed

Mae gan y Cyngor bryderon difrifol ynglŷn â diogelu plant a phobl sy'n agored i niwed, ac mae wedi adolygu'r gofynion o ran ymwybyddiaeth ddiogelu gyrwyr trwyddedig ac mae gofyn iddynt gael hyfforddiant a mynychu cyrsiau fel yr ystyrir yn briodol neu fel y maent ar gael, a mynychu sesiynau diweddar fel sy'n cael ei ystyried yn briodol gan y Cyngor. Bydd cadarnhau presenoldeb yn cael ei dderbyn gan swyddogion awdurdodedig y Cyngor neu ddarparwyr hyfforddiant wedi eu cymeradwyo gan yr AT yn unig. Mae mynychu hyfforddiant ymwybyddiaeth ddiogelu yn rhagofyniad o ran cael trwydded a rhaid ymgymryd â hyfforddiant gloywi bob 3 blynedd.

Ysmygu mewn cerbyd

Bydd yr AT yn ymdrin yn ddifrifol ag achos pan fydd gyrrwr yn ysmygu tybaco neu unrhyw sylwedd arall, neu'n caniatáu ysmygu mewn cerbyd trwyddedig, gan fod hyn yn dangos diystyrwch amlwg i'r gyfraith ac i iechyd y gyrrwr a'r cwsmer fel ei gilydd. Rhaid i yrwyr trwyddedig fod yn ymwybodol bod ysmygu mewn cerbyd trwyddedig wedi ei wahardd. Pan fydd gyrrwr yn torri deddfwriaeth ysmygu, bydd y mater yn destun ymchwiliad a bydd camau priodol yn cael eu cymryd.

Dalier sylw - Cynghorir gyrwyr y gallai defnyddio Dyfeisiau Mewnanadlu Nicotin (NID) (cyfeirir atynt yn aml fel sigarêts electronig) neu ddyfeisiau tebyg mewn cerbydau trwyddedig gael eu camgymryd am ysmygu tybaco neu unrhyw sylwedd arall tebyg. Bydd unrhyw newidiadau i deddfwriaeth sy'n gwahardd defnyddio'r dyfeisiau hyn mewn mannau cyhoeddus yn cael eu hystyried yn rhan o'r polisi hwn. Mae'r AT yn

ystyried nad yw ysmygu dyfeisiau o'r fath yn hyrwyddo'r ddelwedd broffesiynol a ddisgwylir gan yrrwr trwyddedig.

Taflu Sbwriel

Cynghorir gyrrwyr bod gadael sbwriel mewn cerbyd, neu waredu sbwriel o gerbyd (h.y. fel taflu bonion sigarét allan o ffenestri cerbyd) yn droseddau o dan Ddeddf Diogelu'r Amgylchedd 1990. Bydd cyflawni troseddau o'r fath yn eich gwneud yn agored i euogfarn, a gellir arfer atebolrwydd am hyn trwy dalu hysbysiad cosb benodedig (FPN). Ar hyn o bryd, y gosb benodedig yw £100 sy'n gostwng i £75 os caiff ei dalu o fewn 7 diwrnod.

Cyflyrau Meddygol

Dylai'r deiliad trwydded ysgrifennu at yr AT ar unwaith i roi gwybod am unrhyw salwch difrifol neu ddamwain neu ddirywiad mewn iechyd sy'n digwydd yn ystod cyfnod ei drwydded, a allai effeithio ar ei allu i yrru cerbyd trwyddedig yn ddiogel.

Dylai'r gyrrwr allu dangos tystysgrif yn y ffurf a bennir gan yr AT, wedi ei llofnodi gan feddyg teulu cofrestredig deiliad y drwydded ar unrhyw adeg, neu ar adegau fel y gofynnir yn rhesymol gan yr AT i brofi ei fod/bod yn gorfforol iach i yrru cerbyd, neu'n parhau i fod felly. Bydd unrhyw ffioedd yn cael eu talu gan y gyrrwr.

Safonau Derbyniol o ran Gwisg

Mae CBSC wedi ymrwmo i annog delwedd broffesiynol gyrrwyr trwyddedig ac mae'n ystyried felly bod yn rhaid i yrwyr gydymffurfio â safon ofynnol o ddillad glân addas a'u bod yn cynnal lefelau priodol o hylendid personol. Disgwylir bod safonau o'r fath yn cael eu cynnal bob amser.

Cydnabyddir y gallai gyrrwyr wisgo gorchudd pen at ddibenion crefyddol neu o ran dewis personol ond rhaid i orchuddion o'r fath fod yn lân. Ni ddylai unrhyw eiriad neu fotiff ar ddillad neu eitemau sy'n cael eu gwisgo ar y pen fod o natur dramgwyddus.

GWEITHREDOEDD A ALLAI BERYGLU STATWS ADDAS A PHRIODOL GYRRWR TRWYDDEDIG NEU YMGEISYDD

Bydd trwydded a bathodyn gyrrwr yn cael eu darparu gan yr AT pan fyddant yn fodlon fod yr ymgeisydd yn unigolyn addas a phriodol i ddal trwydded o'r fath. Gallai'r camweddau canlynol a gyflawnir yn ystod cyfnod trwydded olygu nad yw'r gyrrwr yn 'addas a phriodol' mwyach. Bydd yr AT yn cymryd camau priodol yn dibynnu ar yr amgylchiadau. Mae'n debygol y bydd rhybudd ysgrifenedig yn cael ei roi am fân gamweddau neu gamweddau am y tro cyntaf; gallai achosion mynych neu ymddygiad mwy difrifol arwain at erlyn a/neu adolygu'r drwydded.

Pan fydd trosedd wedi cael ei chyflawni ac nid yw wedi'i rhestru yn y Polisi hwn, bydd yr AT yn delio â phob achos yn unol â Pholisi Gorfodi'r Cyngor, gan ymdrin â phob mater ar sail ei rinwedd ei hun.

Beth bynnag, ystyrir pob achos ar sail ei rinwedd ei hun, a bydd yn ystyried unrhyw ffactorau lliniaru.

1. **Methu cydymffurfio â chais rhesymol gan swyddog awdurdodedig.**
Mae'r AT yn cymryd methiant i gydymffurfio â chais rhesymol gan swyddog awdurdodedig o ddifrif.
2. **Methu datgan/rhoi gwybod am euogfarn/rhybuddiad**
Rhaid i'r Cyngor fod yn fodlon fod deiliaid trwydded neu ymgeiswyr yn bobl onest, a bydd ystyriaeth ddifrifol yn cael ei rhoi i achos o fethu datgan neu roi gwybod am euogfarnau neu rybuddiadau. Bydd unrhyw gamau y dylid eu cymryd o ran methu datgan/rhoi gwybod am euogfarn yn cael eu pennu ar sail difrifoldeb y drosedd, pryd y cafodd ei chyflawni ac unrhyw ffactorau perthnasol eraill.
3. **Methu ymateb i gais am gyfweliad**
Mae'r AT yn ystyried bod methu ymateb i gais swyddog am gyfweliad (ac eithrio cyfweliadau ynghylch troseddau posibl a allai arwain at erlyniad lle mae hawl gyfreithiol i wrthod) yn ddifrifol oherwydd gallai atal yr AT rhag ymchwilio i faterion a chwynion ac mae'n dangos diystyrwch am ddiogelwch y cyhoedd sy'n teithio.
4. **Methu rhoi gwybod am ddamwain**
Disgwylir mai perchennog y cerbyd sydd â'r cyfrifoldeb i roi gwybod i'r AT am ddamweiniau; fodd bynnag, dylai'r gyrrwr (pan nad yw'n yrrwr sy'n berchennog) roi gwybod am faterion o'r fath hefyd. Gan amlaf, ymdrinnir â throsedd gyntaf o fethu rhoi gwybod am ddamwain o fewn y cyfnod penodol trwy gyhoeddi rhybudd ysgrifenedig, yn ogystal ag unrhyw gamau pellach a allai fod yn briodol yn ôl natur y ddamwain neu ddifrod i'r cerbyd trwyddedig.
5. **Methu dangos dyletswydd gofal**
Disgwylir i yrwyr ddangos dyletswydd gofal at y teithwyr ac unrhyw eiddo y maent yn ei gario yn eu cerbydau.
6. **Gwrthod cludo teithiwr mewn cerbyd hacni**
Yn yr amgylchiadau hyn, bydd y gyrrwr yn cael ei wahodd i nodi'r rhesymau dros wrthod cludo'r teithiwr. Pan fydd yr AT yn fodlon fod gan y gyrrwr reswm cyfiawn, yna mae'n debygol na fydd unrhyw gamau pellach yn cael eu cymryd.
7. **Gwrthod cludo ci tywys neu gi cymorth mewn cerbyd hacni**
Mae'n drosedd gwrthod cludo ci tywys neu gi cymorth (Deddf Gwahaniaethu ar Sail Anabledd 1995 adran 37). Gallai gyrrwr ddal tystysgrif eithrio meddygol wedi ei chyflwyno gan yr AT, ac mae'n rhaid ei harddangos yn gywir yn y cerbyd. Pan na fydd unrhyw eithriad yn bodoli, bydd y gyrrwr wedi cyflawni trosedd.
8. **Methu arddangos neu wisgo bathodynau**
Rhoddir bathodynau i yrwyr fel bod teithwyr yn gallu bod yn sicr fod y Cyngor wedi penderfynu bod y gyrrwr wedi cael ei ystyried yn unigolyn addas a phriodol i ddal trwydded o'r fath.
9. **Ymddygiad anghwrtais neu ymosodol**
Byddai ymddygiad anghwrtais neu ymosodol yn codi pryderon ynghylch diogelwch y cyhoedd. Pan dderbynnir honiadau fod y gyrrwr wedi ymddwyn yn anghwrtais neu'n ymosodol, bydd y mater yn destun ymchwiliad. Mae ymddygiad anghwrtais

neu ymosodol yn cynnwys defnyddio iaith anweddus a gweithredoedd corfforol, cyfathrebu bygythiol neu ddadleugar.

10. Trosedd gwneud datganiad ffug yn fwriadol neu'n ddifeddwl

[Mae'n cynnwys hepgor unrhyw ddeunydd o'r ffurflen gais neu unrhyw ddogfen gysylltiedig a gyflwynwyd gyda hi.]

Mae'r AT yn ystyried bod hyn yn drosedd ddifrifol gan ei fod yn dangos anonestrwydd ar ran ymgeisydd; o ganlyniad, gallai ceisiadau gael eu gwrthod yn dibynnu ar ddifrifoldeb / natur yr hepgoriad neu wybodaeth ffug.

11. Trosedd pan fydd gyrrwr heb drwydded yn gyrru cerbyd trwyddedig

Nid yw cyflwyno cais i gael trwydded yn golygu bod gan ymgeisydd hawl i yrru cerbyd trwyddedig, ac ni fydd gyrrwr yn drwyddedig os yw'n caniatáu i'w drwydded ddod i ben (methu gwneud cais i adnewyddu trwydded cyn y dyddiad y daw i ben). Mae'n drosedd i yrrwr heb drwydded yrru cerbyd trwyddedig o dan y DLIL(DA) a'r DCHT yn y drefn honno. Mae amgylchiadau cyfyngedig pan ganiateir gweithredu o'r fath pan allai unigolyn heb drwydded yrru cerbyd mewn cysylltiad â phrofi'r cerbyd at ddibenion statudol neu at ddiben gwaith sy'n angenrheidiol i gadw'r cerbyd mewn cyflwr da (Mecanydd cymwys yn unig sy'n gallu gwneud y gwaith hwn ac ni ellir cludo unrhyw deithwyr yn y cerbyd yn ystod y prawf). Gallai gyrrwr heb drwydded sy'n gyrru cerbyd trwyddedig at unrhyw ddiben arall fod yn agored i gael ei erlyn.

12. Pwyntiau cosb ar Drwydded Gyrrwr (DVLA)

Yn sgil mân droseddau traffig (fel y nodir yn y ddogfen meini prawf addasrwydd yn Atodiad B) sy'n arwain at Gronni 7 phwynt neu fwy ar eu trwydded yrru DVLA, gellir adolygu'r drwydded i bennu a yw'r gyrrwr yn dangos diystyrwch am ddiogelwch y cyhoedd a'r gyfraith.

13. Troseddau traffig mawr

Ystyrir bod troseddau traffig mawr (fel y nodir yn y meini prawf addasrwydd yn Atodiad B) yn ddifrifol iawn.

14. Methu rhoi'r drwydded DVLA fwyaf cyfredol i'r AT

Pan gaiff trwydded DVLA sydd wedi dod i ben ei dangos i'r AT, heb esgus rhesymol, mae'n dangos anonestrwydd. Gellir gwrthod ceisiadau neu adolygu trwydded yr AT.

15. Methu â chydymffurfio â gofynion Deddf Tacsis a Cherbydau Hurio Preifat (Pobl Anabl) 2022.

Rhaid cludo unrhyw berson anabl, rhoi cymorth symudedd rhesymol iddyn nhw, a chario eu cymhorthion symudedd, a hyn i gyd heb godi tâl sy'n uwch na fyddai'n cael ei godi ar deithiwr nad yw'n anabl. Rhaid rhoi cymorth i unrhyw deithiwr anabl adnabod y cerbyd y maen nhw wedi'i archebu, heb godi tâl ychwanegol.

GOFYNIION YMGEISIO

Mae gofynion ymgeisio wedi eu nodi yn Atodiad A. Gellir diwygio'r gofynion hyn i adlewyrchu newidiadau mewn deddfwriaeth, polisi a gweithdrefnau yn ôl yr angen.

TRWYDDEDAU

Nid yw'r AT yn cyflwyno trwyddedau gyrrwr ar wahân ar gyfer cerbydau Hurio Preifat a cherbydau hacni. Yn hytrach, mae'r AT yn cyflwyno trwydded gyrrwr deuol sy'n rhoi hyblygrwydd i deiliad y drwydded yrru'r naill fath neu'r llall o gerbyd. Bydd trwydded y gyrrwr yn parhau mewn grym am gyfnod o hyd at 3 blynedd (fel y pennwyd gan Ddeddf Dadreoleiddio 2015) oni bai bod yr AT yn nodi cyfnod llai fel y mae'n ei ystyried yn briodol, neu'n diddymu neu'n atal trwydded.

Fel arfer, caiff ffioedd trwydded eu hadolygu bob blwyddyn gan yr AT, er mwyn adfer costau. Caiff ffioedd eu cyhoeddi ar wefan y Cyngor.

Bydd y Cyngor yn ymdrechu i atgoffa pob gyrrwr trwyddedig o ddyddiad dod i ben eu trwydded yrru. Os oes angen tystysgrif feddygol ar adeg adnewyddu, dylai'r deiliad gael archwiliad meddygol mewn da bryd a chyflwyno'r ddogfennaeth angenrheidiol, i alluogi penderfynu ar y cais cyn dyddiad dod i ben y drwydded, er mwyn sicrhau bod y drwydded yn parhau i fod yn ddilys.

Nid yw'r trefniadau hyn yn diddymu cyfrifoldeb personol y deiliad trwydded i sicrhau bod ceisiadau adnewyddu ac unrhyw ddogfennau angenrheidiol yn cael eu cyflwyno mewn da bryd, a hynny cyn i'r drwydded ddod i ben. Mae'r gweithdrefnau ar gyfer ceisiadau rhoi ac adnewyddu wedi eu hamlinellu yn Atodiad A.

Mae'r bathodyn a'r drwydded yn parhau i fod yn eiddo i'r AT a rhaid eu dychwelyd pan ddaw trwydded y gyrrwr i ben. Mewn unrhyw achos, rhaid dychwelyd y naill a'r llall i'r AT os bydd y drwydded yn cael ei hatal neu'i diddymu ar ddiwedd y cyfnod apelio (pan na chaiff apêl ei chynnal) oni bai y caiff y drwydded ei hatal neu'i diddymu ar unwaith.

Pan fydd bathodyn neu drwydded wedi cael ei ddifrodi, ei golli neu'i ddwyn, rhaid rhoi gwybod i'r AT am hyn ar unwaith, a chael un arall yn ei le.

AMODAU SYDD YNGHLWM WRTH DRWYDDEDAU

Ni ellir rhoi amodau ynghlwm wrth drwydded gyrrwr cerbyd hacni; fodd bynnag, mae llawer o'r gofynion a bennir yn Is-ddeddfau Cerbydau Hacni yn amodau gyrrwr cerbydau hacni i bob pwrpas. Mae'r Is-ddeddfau ynghlwm yn Atodiad D.

Gallai'r AT osod amodau ychwanegol o'r fath ar drwydded gyrrwr Hurio Preifat fel y mae'n ystyried yn rhesymol ac yn angenrheidiol; mae'r amodau wedi eu nodi yn Atodiad Ch. Ystyrir bod yr amodau'n rhesymol, yn angenrheidiol ac yn briodol ar gyfer yr holl yrwyr trwyddedig ond derbynir y gellir ond eu gosod yn gyfreithiol pan fydd gyrrwr trwyddedig yn gyrru car Hurio Preifat. Fel deiliaid trwyddedau deuol, disgwylir y bydd yr holl yrwyr yn cydymffurfio â'r amodau hyn.

Pan fydd gan yr AT bryderon difrifol am ddiogelwch y cyhoedd, efallai y bydd angen diddymu trwydded gyrrwr ar unwaith. Yn yr achos hwn, gall yr AT ddefnyddio ei weithdrefn frys ar gyfer adolygu addasrwydd parhaus deiliaid y drwydded.

Gallai gwiriadau gan y GDG, mandadau DVLA a thystysgrifau meddygol boddhaol ddod i ben yn ystod cyfnod trwydded, ac yn yr achos hwn, ni all y Cyngor fod yn fodlon fod unigolyn yn parhau i fod yn unigolyn addas a phriodol i ddal y drwydded. Pan fydd angen dogfennau yn ystod cyfnod trwydded, bydd amod ynghlwm wrth y drwydded

sy'n gofyn am gyflwyno'r ddogfen angenrheidiol o fewn 4 wythnos i'r dyddiad pan oedd angen y ddogfen. Gallai methiant i gydymffurfio â'r amod beryglu'r drwydded yn yr ystyr y byddai'r mater yn cael ei gyfeirio at bwyllgor trwyddedu i'w benderfynu.

HAWL I APELIO

Darperir yr hawliau canlynol i apelio gan DLIL(DA) 1976:

- i. Apelio yn erbyn gwrthod rhoi trwydded i yrrwr Hurio Preifat neu amodau a osodir ar drwydded o'r fath: Adran 52
- ii. Apelio yn erbyn gwrthod rhoi trwydded i yrrwr cerbydau hacni: Adran 59
- iii. Apelio yn erbyn atal, diddymu neu wrthod adnewyddu trwydded gyrrwr cerbydau hacni neu yrrwr Hurio Preifat: Adran 61

Caiff hawliau apelio statudol mewn cysylltiad â gyrwyr eu cyflwyno i'r Llys Ynadon. Gall yr apeliadau hyn fod yn erbyn gwrthod rhoi neu adnewyddu trwydded ac ynghylch penderfyniad i atal neu ddiddymu trwydded sy'n bodoli, yn ogystal â hawl i apelio yn erbyn yr amodau a allai gael eu gosod ar unrhyw drwydded o'r fath gan yr Awdurdod Trwyddedu.

Pan gaiff apêl ei gwneud i'r Llys Ynadon, rhaid i ymgeiswyr apelio o fewn cyfnod o 21 diwrnod o'r diwrnod y cafodd yr ymgeisydd ei hysbysu gan yr AT am unrhyw benderfyniad. Rhaid i'r unigolyn sy'n teimlo ei fod wedi cael cam gyflwyno'r apêl o fewn y cyfnodau statudol.

Mae Adran 52 Deddf Diogelwch y Ffyrdd 2006 yn rhoi'r pŵer i'r AT atal neu ddiddymu trwydded gyrrwr ar unwaith pan fydd o'r farn fod angen gweithredu yn y fath fodd er lles diogelwch y cyhoedd. Gallai'r gyrrwr apelio yn erbyn y penderfyniad hwn o hyd ond dylid nodi, gan fod y penderfyniad hwn wedi cael ei wneud ar unwaith, na all y gyrrwr yrru yn ystod y cyfnod apelio.

GWRANDAWIADAU

Bydd gwrandawiadau'r Pwyllgor Trwyddedu perthnasol yn cael eu cynnal yn gyhoeddus ac eithrio pan fydd y Pwyllgor o'r farn y dylai'r gwrandawriad, neu ran ohono, gael ei glywed yn breifat ar ôl ystyried unrhyw annhegwch i unigolyn sy'n debygol o ddeillio o wrandawriad cyhoeddus.

Wrth wneud penderfyniad, bydd y pwyllgor yn cydbwysu lles y cyhoedd o ran cynnal y gwrandawriad yn gyhoeddus a lles y cyhoedd o ran sicrhau bod rhywun yn cael gwrandawriad teg.

Mae'r pwyllgor yn rhydd i ailystyried ar unrhyw adeg yn ystod y gwrandawriad p'un a yw'n ofynnol bod rhan o'r gwrandawriad yn cael ei chynnal heb i'r cyhoedd fod yn bresennol er lles y cyhoedd neu p'un a ddylai'r dogfennau sy'n cael eu hystyried gan y Pwyllgor gael eu heithrio rhag cael eu cyhoeddi a gwneud dyfarniad yn unol â hynny.

Gweithdrefn y Gwrandawriad

Bydd y rheiny sy'n mynychu yn cael gwybod am y weithdrefn a ddilynir mewn gwrandawriad cyn y gwrandawriad. Mae'r weithdrefn ynghlwm yn Atodiad C.

CWYNION A GORFODI

Arolygiadau

Dylai gyrwyr fod yn ymwybodol y bydd gan unrhyw swyddog awdurdodedig CBSC neu unrhyw gwnstabl y pŵer ar bob adeg resymol i arolygu ac archwilio unrhyw gerbyd trwyddedig heb rybudd blaenorol.

Cwynion yn erbyn Swyddogion yr Awdurdod Trwyddedu

Dylai pob cwyn yn erbyn aelod o'r Tîm Trwyddedu gael ei chyflwyno yn ysgrifenedig yn y lle cyntaf i'r Rheolwr Trwyddedu. Yn dibynnu ar yr amgylchiadau, gellir cyfeirio'r gŵyn at y Rheolwr Safonau Masnach a Thrwyddedu. Bydd achwynwyr yn cael gwybod hefyd am weithdrefnau cwyno corfforaethol y Cyngor y ceir manylion amdanynt ar wefan y Cyngor. Gellir cyflwyno cwynion ar-lein neu drwy ffonio 01443 864221.

Cwynion yn erbyn Gyrwyr

Bydd cwynion sy'n cael eu derbyn gan y cyhoedd ynghylch ymddygiad gyrwyr yn cael eu hystyried ac yn destun ymchwiliad. Pan dderbynnir cwyn mewn perthynas â diogelu, bydd gweithdrefnau diogelu CBSC yn cael eu dilyn.

Yn gyffredinol, fodd bynnag, pan dderbynnir cwyn, gallai swyddogion:

- Gyfweld â'r achwynydd a chymryd datganiadau gan dystion.
- Ymchwilio i'r mater trwy gyfweld â'r gyrrwr/gweithredwr.
- Gellir gwneud hyn dan rybuddiad pan fydd tebygolrwydd y caiff yr unigolyn ei erlyn.
- Ystyried ymddygiad y gyrrwr a materion diogelwch y cyhoedd.
- Ystyried hanes blaenorol y gyrrwr.
- Penderfynu p'un a fyddant yn gweithredu ai peidio, yn cyflwyno'r mater gerbron y pwyllgor trwyddedu gyda'r bwriad i atal neu ddiddymu'r drwydded, atal neu ddiddymu trwydded ar unwaith neu gyflwyno rhybudd ysgrifenedig.

Nid yw'r camau gweithredu hyn yn hollgynhwysfawr. Mewn achosion lle mae'r cyhoedd mewn perygl neu fod diogelwch y cyhoedd mewn perygl, bydd y drwydded yn cael ei hatal neu'i diddymu ar unwaith. Mewn achosion o dorri amodau sy'n brofedig, yn fynych neu'n barhaus, bydd y mater yn cael ei gyflwyno gerbron y pwyllgor trwyddedu i'w ystyried ac er mwyn iddynt allu gweithredu fel y maent yn ystyried yn briodol.

Gweithredwyr Cerbydau Hurio Preifat – gofynion yn ymwneud â staff

Mae'n ofynnol i ddeiliaid trwyddedau Gweithredu Cerbydau Hurio Preifat wneud datgeliadau sylfaenol ynghylch aelodau staff sy'n gweithio iddyn nhw a chael mynediad at gofnodion archebu neu anfon cerbydau.

Pan fo'r ymgeisydd/gweithredwr yn cyflogi neu'n bwriadu cyflogi unigolion sy'n ymwneud â chymryd archebion neu anfon cerbydau, rhaid i'r gweithredwr lunio polisi ynghylch cyflogi cyn-droseddwyr yn y rolau hynny.

Mae'n rhaid i'r Gweithredwr Cerbydau Hurio Preifat gadw cofrestr o'r staff hynny, gan gynnwys cofnod o bryd cafodd pob gwiriad gan y GDG eu cyflawni. Dylai'r gofrestr hon fod ar gael i'w harchwilio gan swyddog awdurdodedig o'r Awdurdod Trwyddedu ar gais. Dylai'r gofrestr gynnwys y canlynol:

- dyddiad dechrau cyflogi'r person yn y rôl honno
- dyddiad a gafodd y dystysgrif GDG ei gwirio gan y gweithredwr
- enw'r person a wiriodd y dystysgrif GDG
- dyddiad gorffen cyflogi'r person yn y rôl honno

Mae angen i'r gofrestr gael ei chadw am 6 mis yn unol â'r cofnodion archebu. Pe bai gweithiwr yn rhoi'r gorau i fod ar y gofrestr ond yn ailymddangos arni'n ddiweddarach, dylai'r gweithredwr gynnal gwiriad sylfaenol o'r dystysgrif GDG (neu ddefnyddio'r Gwasanaeth Diweddarau).

Rhaid i'r gweithredwr fynnu bod yr holl staff sy'n cael eu cyflogi i gymryd archebion neu anfon cerbydau yn adrodd iddyn nhw am unrhyw euogfarn, rhwymiad, rhybudd, cerydd neu arestiad o fewn 48 awr tra byddan nhw'n cael eu cyflogi yn y rôl honno.

GOFYNION YMGEISIO GYRRWR

Er mwyn rhoi trwydded gyrrwr, rhaid i'r Cyngor fod yn fodlon fod yr unigolyn yn cael ei ystyried yn unigolyn addas a phriodol i ddal trwydded o'r fath. Er mwyn cynorthwyo'r Cyngor wrth wneud y penderfyniad hwn, rhaid i ymgeisydd fodloni'r gofynion ymgeisio canlynol.

- Rhaid bod yr ymgeisydd wedi cyrraedd 18 mlwydd oed;
- Rhaid i'r ymgeisydd fynychu yn bersonol;
- Rhaid dangos trwydded DVLA gyfredol yr ymgeisydd i'w harchwilio;
- Llenwi a chyflwyno ffurflen gais benodedig y Cyngor;
- Cyflwyno'r ffurflen gais sy'n cynnwys yr elfennau a restrir isod;
- Talu i'r Cyngor y ffioedd sy'n ofynnol ar gyfer rhoi'r drwydded; pan wneir taliad â siec, sydd wedyn yn cael ei wrthod, bydd unrhyw drwydded yn cael ei hystyried yn ddi-rym;
- Ni fydd ceisiadau rhannol yn cael eu derbyn;
- Dangos y drwydded yrru gyfredol a roddwyd o dan Ddeddf Traffig Ffyrdd 1988;
- Dangos dogfennaeth adnabod ffotograffig i'w harchwilio, fel Trwydded Gyrrwr y DVLA neu basport;
- Mewn perthynas â rhoi trwydded gychwynnol, cwblhau gwiriad DBS Manwl Cyngor Caerffili yn benodol ar gyfer rôl gyrrwr tacsï/cerbyd hurio preifat.
- Rhaid bod gan ymgeiswyr yr hawl gyfreithiol i weithio yn y wlad hon.
- Dylai ymgeiswyr fod yn ymwybodol bod dyletswydd gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili i ddiogelu'r arian cyhoeddus y mae'n eu gweinyddu, ac i'r perwyl hwn, gallai ddefnyddio'r wybodaeth a ddarperir ar gyfer atal a darganfod twyll. Gallai hefyd rannu'r wybodaeth hon gyda chyffwrdd eraill sy'n gyfrifol am archwilio neu weinyddu arian cyhoeddus at y dibenion hyn.
- Dylai ymgeiswyr fod yn ymwybodol bod yr Awdurdod Trwyddedu wedi gweithredu'r defnydd o Gofrestr Genedlaethol Gwrthodiadau a Dirymiadau Trwyddedau Tacsï (NR3) ac yn cyflwyno cyflwyniadau iddynt. Bwriad hyn yw atal gyrrwyr sydd wedi cael cerbyd hacni neu drwydded PHV wedi'i ddirymu neu gais am un wedi'i wrthod, rhag mynd at awdurdod arall i sicrhau trwydded yn anonest trwy fethu â datgelu eu hanes trwyddedu blaenorol.

Elfennau hanfodol cais y mae'n rhaid eu cyflwyno

- **Ffurflen gais benodedig yr AT** (wedi'i llenwi)
- **Llun maint pasbort** Rhaid cyflwyno un llun maint pasbort lliw diweddar (fel sy'n ofynnol ar gyfer lluniau pasbort) bob tair blynedd.
Rhaid i'r ffotograff:
  - i. Fod mewn ffocws amlwg ac yn glir;
  - ii. Cael diffiniad cryf rhwng yr wyneb a'r cefndir;
  - iii. Bod wedi cael ei argraffu'n broffesiynol (Nid yw'n debygol y bydd ansawdd lluniau wedi eu hargraffu gartref yn dderbyniol);

- iv. Dangos pen llawn, heb unrhyw orchudd ar y pen, oni bai bod y gorchudd yn cael ei wisgo ar gyfer credoau crefyddol neu am resymau meddygol; a dangos dim byd sy'n gorchuddio'r wyneb.

Fel arall, mae gan Swyddogion Trwyddedu y gallu i dynnu lluniau yn ystod eich apwyntiad yn swyddfeydd y Cyngor.

- **Trwydded gyrrwr y DVLA** (Cerdyn-llun neu bapur) - bydd gwiriadau'n cael eu gwneud i sicrhau bod y drwydded DVLA fwyaf cyfredol wedi cael ei dangos. Rhaid bod pob ymgeisydd wedi dal trwydded yrru lawn ers o leiaf 12 mis (nid trwydded dros dro) wedi ei gyhoeddi gan y DVLA, neu'r DVNLI (Gogledd Iwerddon), ar gyfer y dosbarth hwnnw o gerbyd, a roddwyd o dan Ran III Deddf Traffig Ffyrdd, 1988 neu Ddeddf gyfatebol yng Ngogledd Iwerddon, sy'n eu hawdurdodi i yrru'r dosbarth hwnnw o gerbyd. O dan Reoliadau Trwyddedau Gyrru (Trwydded Yrru Gymunedol) 1996, bydd trwydded yrru lawn a gyhoeddwyd gan wladwriaeth arall yr EC/EEA yn cyfrif tuag at roi trwydded os yw'r deiliad wedi dal trwydded o'r fath am y 12 mis blaenorol. Yn ychwanegol, bydd CBSC yn gofyn i ymgeiswyr sy'n dal trwyddedau gyrru'r EC/EEA gael dogfen gyfatebol Prydain Fawr. Gellir cael dogfennau cyfatebol Prydain Fawr am ddim gan y DVLA wrth gyflwyno'r ffurflen D9 sydd ar gael o www.dvla.gov.uk.
- **Gwiriad DVLA** - ar gais a'r gofyniad i rannu Cod / Statws DVLA ar-lein cyn pen 21 diwrnod ar ôl gwneud cais.
- **Gwiriad Manwl y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd** - Er mwyn darbwyllo'r awdurdod eu bod nhw'n berson 'cymwys a phriodol', bydd pob ymgeisydd ar gyfer rôl gyrrwr cerbyd hacni / hurio preifat yn destun gwiriad Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd manwl Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili, yn benodol ar gyfer rôl gyrrwr tacsï/cerbyd hurio preifat, gan gynnwys gwirio'r rhestrau gwahardd plant ac oedolion. Ar gyfer gyrwyr trwyddedig, bydd y gwiriad hwn yn cael ei ailadrodd bob 6 mis.

Rhaid i bob ymgeisydd/deiliad trwydded naill ai gofrestru â Gwasanaeth Diweddarau'r GDG a pharhau â'u tanysgrifiad am gyfnod eu trwydded neu gyflawni gwiriad GDG manwl bob 6 mis. I'r rhai sy'n defnyddio'r gwasanaeth diweddarau, rhaid i ddeiliad y drwydded roi caniatâd i'r Awdurdod Trwyddedu gynnal gwiriadau o'u statws GDG. Bydd methu â darparu gwybodaeth GDG bob 6 mis yn arwain at yr Awdurdod Trwyddedu yn atal trwydded yrru hyd nes y bydd yr wybodaeth yn cael ei darparu neu ei chyrchu.

Bydd yn ofynnol i yrwyr sy'n dymuno cyflwyno cais newydd i'r GDG bob chwe mis, yn hytrach na defnyddio Gwasanaeth Diweddarau'r GDG, fod yn gyfrifol am wneud apwyntiad gyda'r Awdurdod Trwyddedu at y diben hwn ddim hwyrach na 4 wythnos cyn y gwiriad GDG 6 mis. Bydd methu â darparu gwybodaeth y GDG erbyn y dyddiad gofynnol yn arwain at atal y drwydded yrru hyd nes y bydd gwiriad GDG wedi'i gyflawni a'i ddychwelyd i'r Awdurdod

gan y GDG. Oherwydd hyn, mae'r Awdurdod Trwyddedu'n cyngori gyrwyr yn gryf i ddefnyddio Gwasanaeth Diweddarau'r GDG.

Dylid nodi na fydd yr Awdurdod yn hwyluso cludadwyedd gwiriadau GDG o un corff cyhoeddus i'r llall.

Bydd gyrwyr sy'n methu â chadw taliadau amserol Gwasanaeth Diweddarau'r GDG yn cael eu hatal hyd nes bod gwybodaeth y GDG yn cael ei ddarparu i'r Awdurdod Trwyddedu.

Mae modd i ymgeisydd danysgrifio i'r gwasanaeth hwn o fewn 28 diwrnod ar ôl creu tanysgrifiad gan ddefnyddio rhif cyfeirnod y ffurflen. I gael rhagor o wybodaeth am y gwasanaeth diweddarau, ewch i wefan [DBS Update Service - GOV.UK \(www.gov.uk\)](https://www.gov.uk/guidance/db-update-service)

Ni fydd y Cyngor yn derbyn gwiriadau'r GDG sy'n cael eu darparu i'r ymgeisydd o ganlyniad i gais gan sefydliadau/Cynghorau eraill. O ran canlyniadau'r datgeliad neu'r wybodaeth a geir mewn datgeliadau, mae Gorchymyn (Diwygio) 2002 y Ddeddf Adsefydlu Troseddwyr (Eithriadau) yn diwygio Gorchymyn 1975 y Ddeddf Adsefydlu Troseddwyr (Eithriadau) 1974 mewn perthynas â gyrwyr cerbydau hacni a cherbydau hurio preifat. Yn rhan o'r diwygiad hwn, mae gyrwyr wedi cael eu hychwanegu at y rhestr o alwedigaethau eithriedig ac mae'n caniatáu i'r AT ystyried pob euogfarn (wedi darfod neu fel arall); gwybodaeth berthnasol arall sy'n cael ei datgelu yn ôl disgrisiwn Prif Swyddog yr Heddlu; Rhybuddion Syml; Dirwyon Cosb Benodedig a Gorchmynion Ymddygiad Troseddol, ac ati.

- **Gwladolion Tramor.** O ran trwyddedu gwladolion tramor, mae'r AT yn cydnabod y bydd datgeliad y GDG yn darparu gwybodaeth am y cyfnod mae'r ymgeisydd wedi byw yn y Deyrnas Unedig yn unig. Mewn amgylchiadau o'r fath a lle mae angen gwirio unrhyw gofnod troseddol posibl, a fydd hefyd yn cynnwys pobl sydd wedi treulio mwy na 6 mis yn byw y tu allan i'r Deyrnas Unedig ers eu pen-blwydd nhw'n ddeg oed, bydd yr AT yn gofyn i'r ymgeisydd ddarparu Tystysgrif Ymddygiad Da gan Lysgenhadaeth y wlad roedden nhw'n byw ynddi. Bydd angen i Dystysgrifau Ymddygiad Da sydd mewn iaith heblaw'r Saesneg gael eu cyfieithu i'r Saesneg gan wasanaeth cyfieithu annibynnol ar draul yr ymgeisydd a bydd yn rhaid gwirio'r cyfieithiad.

Fodd bynnag, bydd y Cyngor yn cymryd pob cam rhesymol a chymesur i sicrhau bod gyrrwr o wlad dramor yn berson cymwys a phriodol. Bydd y gofyniad am Dystysgrif Ymddygiad Da hefyd yn berthnasol i Weithredwyr Cerbydau Hurio Preifat a Pherchnogion Cerbydau. Bydd pob achos yn cael ei farnu yn ôl ei rinweddau.

Mae gwybodaeth am Dystysgrifau Ymddygiad Da neu ddogfennau tebyg o nifer o wledydd ar gael yn: **GOV.UK Criminal records checks for overseas applicants.**

Os na fydd ymgeisydd yn gallu cael Tystysgrif Ymddygiad Da, ni ddylai barhau â'i gais a dylen nhw gysylltu â'r Awdurdod Trwyddedu am ragor o wybodaeth.

Rhaid i wiriadau hanes troseddol tramor fod wedi eu sicrhau o fewn cyfnod o 6 mis cyn y cais.

- **Gwiriadau Mewnfudo/Hawl i Weithio – o fis Mai 2014.**

Mae'n briodol i Awdurdodau Trwyddedu wirio cymhwyster ymgeisydd/hawl ymgeisydd i weithio cyn rhoi trwydded gyrrwr Cerbyd Hacni neu Logi Preifat. Bydd CBSC dim ond yn rhoi trwydded gyrrwr Cerbyd Hacni/Hurio Preifat i'r rheiny sydd â hawl i weithio yn y DU. Bydd yn ofynnol i yrwyr ddarparu tystiolaeth i'r Awdurdod ynglŷn â'u statws mewnfudo. Bydd yn ofynnol i'r gyrrwr hynny sydd â hawl i weithio yn y DU ond sydd wedi colli tystiolaeth o hyn gael cymeradwyaeth ysgrifenedig gan y Swyddfa Gartref. (Evidence and Enquiry Unit, Floor 12, Lunar House, Wellesley Road, Croydon CR9 2BY Ffôn: 020 8196 3011). Pan fydd ymgeisydd yn bodloni pob un o'r meini prawf, bydd trwydded dim ond yn cael ei rhoi tan y dyddiad y mae ganddo hawl i weithio yn y DU. Os bydd ymgeisydd yn gwneud cais am drwydded ac nad oes ganddo hawl i weithio yn y Deyrnas Unedig, bydd ei fanylion yn cael eu rhoi i'r Asiantaeth Ffiniau a Mewnfudo.

Gellir cael rhagor o fanylion trwy droi at:

www.bia.homeoffice.gov.uk/employingmigrants

- **Gwiriad Amodoldeb Treth** – dylai ymgeiswyr newydd a gyrrwyr presennol sylwi ar y gofynion mewn perthynas â gofynion Amodoldeb Treth Cyllid a Thollau Ei Fawrhydi. Mae modd i ymgeiswyr / deiliaid trwydded ddod o hyd i ragor o wybodaeth ar: [Cwblhau gwiriad treth ar gyfer trwydded tacsî, hurio preifat neu fetel sgrap – GOV.UK \(www.gov.uk\)](http://www.gov.uk)

- **Prawf Asesu Addasrwydd (Gwybodaeth) Gyrrwr– Cymeradwywyd gan y Pwyllgor Trwyddedu 16 Chwefror 2015.**

Mae prawf fod ymgeisydd wedi llwyddo yn y prawf addasrwydd (gwybodaeth) – yn berthnasol i geisiadau newydd. Ar y cais cyntaf (neu pan fydd trwydded wedi dod i ben ers mwy na 12 mis), mae angen tystiolaeth fod yr ymgeisydd wedi llwyddo yn y prawf gwybodaeth a gymeradwywyd gan yr AT ar gyfer yr ardal o CBSC.

Roedd y prawf yn cynnwys y canlynol:- tystysgrif i ddangos bod yr ymgeisydd wedi llwyddo yn y prawf addasrwydd (gwybodaeth).

Adran 1 – Asesiad Sgiliau Sylfaenol sy'n cwmpasu llythrennedd a rhifedd.

Adran 2 – Prawf Cyfathrebu Llafar a Dealltwriaeth

Adran 3 – Cyfraith ac Amodau – Bydd hyn yn golygu bod pob ymgeisydd yn cael ei brofi ar ofynion sylfaenol deddfau trwyddedu cerbydau hacni a Hurio Preifat ac amodau a nodir yn y Polisi hwn.

Adran 4 – Gwybodaeth am y Sir – Bydd angen i ymgeiswyr adnabod lleoedd yn y Sir sy'n cael eu dewis ar hap.

Bydd yr ymgeisydd yn talu'r holl ffioedd angenrheidiol ar gyfer y prawf i ddarparwr y prawf.

- **Ymwybyddiaeth Diogelu. Cymeradwywyd gan y Pwyllgor Trwyddedu ar 30 Mehefin 2016.**

Bydd yn rhaid bod yr ymgeisydd wedi mynychu cwrs ymwybyddiaeth diogelu a gymeradwywyd gan y Cyngor.

- **Ardystiad meddygol**

Yn y cais cyntaf, dylai'r ymgeisydd ddangos ffurflen feddygol y Cyngor (cyfwerth â phrawf meddygol Grŵp 2 y DVLA) sydd wedi'i llenwi gan feddyg teulu'r ymgeisydd ei hun neu feddyg teulu arall ym mhreactis cofrestredig yr ymgeisydd sydd â mynediad llawn at eu cofnodion meddygol nhw. (Mewn amgylchiadau eithriadol, a gyda chytundeb ymlaen llaw gan yr AT yn unig, byddai modd i asesiad meddygol gael ei gyflawni gan bractis meddyg teulu arall, cyn belled â bod hanes meddygol llawn yr ymgeisydd wedi cael ei weld a'i asesu gan y meddyg teulu hwnnw.)

Yr ymgeisydd fydd yn talu unrhyw ffi i gael y dystysgrif feddygol.

Mae angen prawf meddygol Grŵp 2:

- Wrth wneud cais
- Pob 5 mlynedd rhwng 45 a 65 oed
- Pob blwyddyn pan mae'r gyrrwr yn 65 oed neu'n hŷn.

Dylid cynnal prawf meddygol Grŵp 2 os yw'r awdurdod trwyddedu neu'r ymarferydd meddygol yn gofyn amdano.

Bydd unrhyw brawf meddygol sy'n cael ei gyflwyno yn ategol i'r cais yn ddilys am 4 mis o'r dyddiad mae'r meddyg, yr optegydd, neu'r optometrydd sy'n cynnal y prawf yn ei lofnodi.

Mae gofyn i bob deiliad trwydded roi gwybod i'r awdurdod trwyddedu am unrhyw salwch neu gyflwr sy'n effeithio ar eu gallu nhw i yrru.

Dylid cyfeirio at lyfryn gwybodaeth D4 Adroddiad ar Archwiliad Meddygol y DVLA (sydd ar gael o www.dvla.gov.uk) i gael rhestr o'r cyflyrau meddygol a allai atal ymgeisydd rhag cael ei ardystio'n iach yn feddygol i yrru cerbyd hacni neu gerbyd Hurio Preifat. Rhaid i'r Meddyg Teulu gyfeirio at y ddogfen, "At a glance guide to the current medical standards of fitness to drive" sydd hefyd ar gael gan y DVLA cyn cyflwyno canlyniad yr archwiliad.

Gallai'r Cyngor ofyn i'r Ymgeisydd ddangos gwybodaeth ychwanegol sy'n ardystio ei fod yn gorfforol iach i yrru cerbyd hacni neu gerbyd Hurio Preifat.

Dylech fod yn ymwybodol fod yn rhaid i bobl y rhoddir trwydded iddynt yrru cerbydau hacni a cherbydau Hurio Preifat gario teithwyr gyda chŵn tywys, cŵn clywed a chŵn cymorth penodedig penodol, oni bai fod tystiolaeth feddygol wedi ei darparu gan ei feddyg teulu ei hun neu arbenigwr i gefnogi cais am eithrio'r gyrrwr o'r gofyniad hwnnw.

- **Gwybodaeth Ychwanegol.** Dylid darparu gwybodaeth arall fel sy'n ofynnol gan y Cyngor, a chydymffurfio â gofynion eraill o'r fath fel y gallai'r Cyngor ei ystyried yn rhesymol angenrheidiol o bryd i'w gilydd. Gallai fod angen i yrwyr newydd a gyrwyr presennol ddarparu tystiolaeth eu bod wedi mynychu cyrsiau neu hyfforddiant priodol fel y pennwyd gan y Cyngor.

Cynghorir ymgeiswyr bod gan y Cyngor y pŵer i atal, diddymu neu wrthod adnewyddu trwydded lle cafwyd trwydded trwy roi gwybodaeth ffug neu anghyflawn, yn ogystal ag erlyniad posibl am y drosedd a gyflawnwyd.

Mae gyrru cerbydau hacni a cherbydau Hurio Preifat heb drwydded yn drosedd. Felly, gellir erlyn unrhyw un y canfyddir ei fod yn gyrru heb drwydded yrru cerbyd hacni/cerbyd Hurio Preifat.

CANLLAWIAU AR BENDERFYNU AR ADDASRWYDD YMGEISWYR A THRWYDDEDEION MEWN GALWEDIGAETHAU HACNI A HURIO PREIFAT

1.0 Cyflwyniad

1.1 Diben y ddogfen hon yw darparu canllawiau ar y meini prawf a ystyrir gan y cyngor wrth benderfynu a yw ymgeisydd neu ddeiliad trwydded presennol yn berson addas a phriodol neu ddiogel ac addas i feddu ar drwydded.

1.2 Diben trwyddedu cerbydau hacni a hurio preifat yw diogelu a sicrhau diogelwch y cyhoedd sy'n teithio; mae llawer o achosion lle caiff cais ei wrthod, neu drwydded ei dirymu neu ei hatal os bydd y person yn methu'r prawf addas a phriodol. Mae cyfraith achosion yn ei gwneud hi'n glir nad yw effaith colli (neu beidio â chael) trwydded gyrrwr ar yr ymgeisydd a'i deulu yn rhywbeth y dylid ystyried.

1.3 Mae'r Awdurdod Trwyddedu yn gwneud penderfyniadau drwy bwysu a mesur tebygolrwydd yn hytrach na defnyddio'r cysyniad y tu hwnt i bob amheuaeth resymol.

1.4 Cydnabyddir nad yw'r canllawiau hyn yn ddeddfwriaeth. Fodd bynnag, dyma yw sylfaen yr Awdurdod ar gyfer derbynioldeb. Fel y cyfryw, dim ond mewn amgylchiadau eithriadol ac am resymau cyfiawnadwy yn unig y ceir gwyro oddi wrth y canllawiau, a dylid cofnodi'r rhesymau hyn.

1.5 Lle mae gan swyddogion trwyddedu bwerau dirprwyedig i ganiatáu trwyddedau, byddant yn defnyddio'r canllawiau hyn wrth benderfynu rhoi trwydded. Ym mhob achos arall caiff ceisiadau am drwyddedau eu cyfeirio at y pwyllgor/panel trwyddedu (neu gorff gwneud penderfyniadau perthnasol arall).

2.0 Pwerau

2.1 Nodir y pwerau i ganiatáu trwyddedau gyrrwr/gweithredwr yn Adran 51, Adran 55 ac Adran 59 o Ddeddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976 (y Ddeddf).

2.2 Nodir y pwerau i atal, dirymu neu wrthod cais i adnewyddu trwydded gyrrwr yn Adran 61 o'r Ddeddf, lle bydd yr ymgeisydd/deiliad trwydded wedi'i euogfarnu am drosedd sy'n ymwneud ag anonestrwydd, anwedduster neu drais; wedi methu â chydymffurfio â darpariaethau Deddf Cyfrifoldebau Heddluoedd Trefol 1847; wedi methu â chydymffurfio â darpariaethau Rhan II o Ddeddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976; neu unrhyw achos rhesymol arall.

2.3 Mae Adran 61 (2B) yn caniatáu i'r Awdurdod Trwyddedu atal neu ddirymu trwydded gyrrwr ar unwaith, os yw'n ymddangos ei fod er budd diogelwch y cyhoedd. Caiff Hysbysiad o Benderfyniad yn esbonio pam y gwnaed y penderfyniad hwn ei gyflwyno i'r gyrrwr a bydd yn weithredol pan roddir yr hysbysiad i'r gyrrwr. Gall y gyrrwr apelio yn erbyn y penderfyniad hwn ond ni chaiff yrru yn ystod y cyfnod apelio.

2.4 Mae Adran 62 o'r Ddeddf yn caniatáu i'r Awdurdod Trwyddedu atal, dirymu neu wrthod cais i adnewyddu trwydded gweithredwr os yw'r ymgeisydd/deiliad trwydded wedi'i euogfarnu am drosedd o dan Ran II o'r Ddeddf neu ddiffyg cydymffurfiaeth â'i darpariaethau; neu ar sail unrhyw ymddygiad ar ran y

gweithredwr sy'n gwneud iddo ymddangos yn anaddas i'r Cyngor, neu oherwydd unrhyw newid sylweddol ers i'r drwydded gael ei chaniatáu i unrhyw un o amgylchiadau'r gweithredwr a oedd yn sail ar gyfer rhoi'r drwydded neu unrhyw achos rhesymol arall.

2.5 Mae Gorchymyn Deddf Adsefydlu Troseddwr 1974 (Eithriadau)(Diwygio) 2002 yn caniatáu i'r Awdurdod Trwyddedu ystyried yr holl euogfarnau a gofnodwyd yn erbyn ymgeisydd neu ddeiliad trwydded gyrrwr cerbyd hurio preifat neu gerbyd hacni, p'un a ydynt wedi'u disbyddu. Felly bydd yr Awdurdod Trwyddedu yn ystyried yr holl euogfarnau perthnasol, yn enwedig pan fydd hanes hir o droseddau neu batrwm diweddar o aildroseddau.

3.0 Apeliadau

3.1 Mae gan unrhyw ymgeisydd y gwrthodwyd rhoi trwydded gyrrwr/gweithredwr iddo, neu yrrwr/gweithredwr trwyddedig y mae ei drwydded wedi'i hatal neu ei dirymu, yr hawl i apelio i'r Llys Ynadon o fewn 21 diwrnod i dderbyn yr hysbysiad.

4.0 Ystyriaethau

4.1 Un gamddealltwriaeth gyffredin yw os na chyflawnwyd y drosedd pan oedd y gyrrwr yn gyrru tacsî, yna mae'n llawer llai difrifol, neu hyd yn oed os oedd mewn tacsî ond nid pan oedd teithwyr ynddo. Nid yw hyn yn berthnasol: mae goryrru'n beryglus, beth bynnag fo'r sefyllfa; mae yfed a gyrru'n beryglus, beth bynnag fo'r sefyllfa; mae teiars llyfn yn beryglus, beth bynnag fo'r sefyllfa. Mae'r ymddygiadau hyn i gyd yn rhoi'r cyhoedd mewn perygl. Mae trais bob amser yn ddifrifol. Mae'r ddadl mai anghydfod domestig ydoedd neu ei fod i ffwrdd o'r tacsî, yn amherthnasol. Mae gan unigolyn sydd â thuedd i ymddwyn yn dreisgar y potensial i wneud hynny ym mhob sefyllfa. Mae troseddau rhywiol bob amser yn ddifrifol. Mae unigolyn sydd wedi camddefnyddio ei swydd yn y gorffennol (beth bynnag oedd honno) er mwyn ymosod ar rywun arall yn rhywiol wedi dangos safonau ymddygiad cwbl annerbyniol.

4.2 Gall ymgeiswyr honni eu bod wedi ceisio cyflogaeth mewn meysydd eraill a'u bod wedi cael eu hatal o ganlyniad i'w hanes blaenorol yn enwedig os yw hynny'n cynnwys euogfarnau. Maent felly'n ceisio dod yn yrwyr trwyddedig fel dewis olaf o ran swydd. Mae hyn yn annerbyniol gan y byddai caniatáu trwydded yn rhoi unigolyn o'r fath mewn sefyllfa unigryw o ymddiriedaeth. Prif gyfrifoldeb awdurdod trwyddedu yw diogelu'r cyhoedd, nid darparu cyfleoedd cyflogaeth.

4.3 Disgwylir i drwyddedeion ddangos ymddygiad proffesiynol priodol bob amser, boed yng nghyd-destun eu gwaith neu fel arall. Dylai trwyddedeion fod yn gwrtais, dylent osgoi gwrthdaro, ni ddylent fod yn ymosodol na dangos rhagfarn mewn unrhyw ffordd. Ni ddylai trwyddedeion gymryd y gyfraith yn eu dwylo eu hunain o dan unrhyw amgylchiadau. Disgwylir i drwyddedeion weithredu ag uniondeb a dangos ymddygiad sy'n addas i'r ymddiriedaeth a roddir ynddynt.

5.0 Canllawiau ar Benderfynu

5.1 Mae pum math o drwydded: cerbyd hacni; cerbyd hurio preifat; gyrrwr cerbyd hacni, gyrrwr hurio preifat (mae'r awdurdod hwn yn mabwysiadu bathodyn dwbl ar gyfer gyrrwyr sy'n eu caniatáu i yrru cerbyd hurio preifat a cherbyd hacni) a gweithredwr hurio preifat. Mewn perthynas â'r holl drwyddedau hyn, mae gan yr awdurdod y disgrisiwn i roi, dirymu ac atral trwydded.

5.2 Ni ellir rhoi trwydded i yrwyr a gweithredwyr oni bai bod yr awdurdod yn fodlon eu bod yn "berson addas a phriodol" i feddu ar y drwydded honno (gweler Adran 51 a

59 o Ddeddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976 mewn perthynas â gyrwyr; Adran 55 mewn perthynas â gweithredwyr).

5.3 Nid oes meini prawf statudol ar gyfer trwyddedau cerbyd, felly mae gan yr awdurdod ddisgresiwn llwyr dros p'un a ddylid rhoi trwydded cerbyd hacni neu drwydded perchennog hurio preifat.

5.4 Mae bod yn "addas a phriodol" yn golygu bod yr unigolyn (neu, yn achos trwydded gweithredwr hurio preifat, y cwmni cyfyngedig ynghyd â'i gyfarwyddwyr a'i ysgrifennydd, neu bob aelod o bartneriaeth) yn "ddiogel ac addas" i feddu ar y drwydded.

5.5 Wrth benderfynu ar ddiogelwch ac addasrwydd, mae gan yr awdurdod trwyddedu hawl i ystyried yr holl faterion sy'n ymwneud â'r ymgeisydd neu'r trwyddedai hwnnw. Nid ydynt yn ymwneud ag ymddygiad y person hwnnw wrth iddo weithio ym musnes cerbydau hacni neu gerbydau hurio preifat yn unig. Mae'r ystyriaeth hon yn llawer ehangach nag euogfarnau troseddol neu dystiolaeth arall o ymddygiad annerbyniol yn unig, a chaiff cymeriad cyfan yr unigolyn ei ystyried. Gall hyn gynnwys agwedd ac anian yr unigolyn ond nid yw'n gyfyngedig i hynny.

5.6 Bydd euogfarnau am geisio neu gynllwynio i gyflawni trosedd yn cael eu hystyried yn euogfarnau am y drosedd annibynnol. Ystyrir rhybudd yn union yr un ffordd ag euogfarn. Caiff cosbau penodedig a datrysiadau cymunedol eu hystyried yn yr un ffordd ag euogfarn hefyd.

5.7 Mae'n bwysig deall y gall materion nad ydynt wedi arwain at euogfarn droseddol (boed hynny o ganlyniad i ryddfarn, euogfarn yn cael ei dileu, penderfyniad i beidio ag erlyn neu ymchwiliad sy'n parhau lle cafodd yr unigolyn ei ryddhau ar fechnïaeth) gael eu hystyried gan yr awdurdod trwyddedu ac y bydd yn gwneud hynny. Yn ogystal, caiff cwynion lle na chymerodd yr heddlu ran eu hystyried hefyd. Yn y ddogfen hon, bydd unrhyw gyfeiriad at "euogfarn" hefyd yn cynnwys materion sy'n gyfystyr ag ymddygiad troseddol, ond nad ydynt wedi arwain at euogfarn.

5.8 Yn achos unrhyw ymgeisydd newydd sydd wedi cael ei gyhuddo o unrhyw drosedd ac sy'n aros am achos llys, caiff y penderfyniad ei ohirio nes i'r achos llys gael ei gwblhau neu i'r cyhuddiadau gael eu tynnu'n ôl. Lle caiff trwyddedai presennol ei gyhuddo, penderfyniad yr awdurdod trwyddedu fydd dewis pa gam gweithredu y dylid ei gymryd o ystyried y canllawiau hyn.

5.9 Ym mhob achos, bydd yr awdurdod trwyddedu yn ystyried yr euogfarn neu'r ymddygiad dan sylw a faint o ystyriaeth y dylid ei rhoi iddi/iddo, a gwneir penderfyniad ar bob un achos yn ôl ei deilyngdod ei hun, ac o ystyried y canllawiau hyn.

5.10 Caiff unrhyw drosedd a gyflawnwyd, neu ymddygiad annerbyniol y rhoddwyd gwybod amdano tra'n gyrru cerbyd hacni neu gerbyd hurio preifat, yn ymwneud â defnyddio cerbyd hacni neu gerbyd hurio preifat, neu mewn perthynas â gweithredwr cerbyd hurio preifat, eu hystyried yn nodweddion gwaethybol, ac ni chaiff y ffaith nad oedd unrhyw drosedd arall yn gysylltiedig â'r busnes cerbyd hacni a hurio preifat ei hystyried yn ffactor lliniarol.

5.11 Gan y bydd yr awdurdod trwyddedu yn ystyried yr unigolyn cyfan, mewn llawer o achosion ni phenderfynir ar ddiogelwch ac addasrwydd gan ddibynnu ar p'una oes cyfnod penodol o amser wedi mynd heibio ar ôl euogfarn neu ar ôl i ddedfryd gael ei chwblhau. Mae cyfnodau amser yn berthnasol ac yn cael eu hystyried yn ddwys, ond nid dyma'r unig ffactor pwysig wrth benderfynu.

5.12 Yn ogystal â natur y drosedd neu ymddygiad arall, caiff nifer y materion a'r cyfnod y cawsant eu cyflawni ynddo eu hystyried hefyd. Mae patrymau o ymddygiad annerbyniol neu droseddol ailadroddus yn debygol o beri mwy o bryder nag achosion unigol gan y gall patrymau o'r fath ddangos tuedd i ymddwyn yn y fath ffordd neu i droseddu.

5.13 Ni fydd gan y rhan fwyaf o ymgeiswyr neu drwyddedeion unrhyw euogfarnau a dyna yw'r sefyllfa ddelfrydol yn amlwg. Mewn perthynas â phobl eraill, derbynnir bod bodau dynol yn gwneud camgymeriadau ac yn esgeulus o ran eu hymddygiad am amrywiaeth o resymau, a derbynnir ymhellach fod llawer yn dysgu o brofiad ac nad ydynt yn mynd ymlaen i gyflawni rhagor o droseddau. Yn unol â hynny, mewn llawer o achosion mae'n bosibl na fydd euogfarn unigol, yn enwedig os cafodd ei chyflawni beth amser yn ôl, yn atal trwydded rhag cael ei rhoi neu ei hadnewyddu.

5.14 Mae hefyd yn bwysig cydnabod unwaith y rhoddir trwydded fod gofyniad parhau ar ran y trwyddedai i gynnal ei ddiogelwch a'i addasrwydd. Mae gan yr awdurdod trwyddedu bwerau i gymryd camau gweithredu yn erbyn deiliad pob math o drwyddedau (gyrrwr, cerbyd neu weithredwr) ac mae'n rhaid deall y bydd unrhyw euogfarnau neu gamau gweithredu eraill ar ran y trwyddedai a fyddai wedi'i atal rhag cael trwydded yn ei gais cychwynnol yn arwain at ddirymu'r drwydded honno.

5.16 Bydd unrhyw anonestrwydd gan unrhyw ymgeisydd neu berson arall ar ran yr ymgeisydd y canfyddir ei fod wedi digwydd yn ystod unrhyw ran o unrhyw broses gwneud cais (e.e. methu â datgan euogfarnau, enwau neu gyfeiriadau ffug, geirdaon a ffugiwyd) yn arwain at wrthod rhoi trwydded, neu os yw wedi'i rhoi yn barod, caiff ei dirymu a gall arwain at erlyniad.

5.17 Gan fod yr effaith uniongyrchol ar y cyhoedd yn amrywio, gan ddibynnu ar y math o drwydded y gwnaed cais amdani neu y meddir arni, mae angen ystyried effaith troseddau penodol ar y trwyddedau hynny ar wahân. Fodd bynnag, mae rhai prif ystyriaethau a fydd yn gymwys ym mhob sefyllfa.

5.18 Ar y cyfan, lle mae gan berson fwy nag un euogfarn, bydd hyn yn codi cwestiynau difrifol ynghylch ei ddiogelwch a'i addasrwydd. Mae'r awdurdod troseddu yn chwilio am unigolion diogel ac addas, ac unwaith mae patrwm neu duedd o aildroseddu

yn dod i'r amlwg, ni chaiff trwydded ei rhoi na'i hadnewyddu.

5.19 Lle caiff ymgeisydd/trwyddedai ei gyhuddo o drosedd nas nodir yn y canllawiau hyn, bydd yr awdurdod trwyddedu yn ystyried yr euogfarn honno ac yn defnyddio'r canllawiau hyn fel arwydd o'r dull gweithredu y dylid ei ddefnyddio.

5.20 Nid yw'r canllawiau hyn yn disodli dyletswydd yr awdurdod trwyddedu i wrthod rhoi trwydded lle nad yw'n fodlon bod yr ymgeisydd neu'r trwyddedai yn berson addas a phriodol. Lle na chaiff sefyllfa ei chwmpasu gan y canllawiau hyn, mae'n rhaid i'r awdurdod ystyried y mater o safbwynt yr egwyddorion cyntaf a phenderfynu ar addasrwydd a phriodoldeb yr unigolyn.

5.21 Penderfynir ar geisiadau newydd ynghyd ag adolygiadau o drwyddedau yn unol â'r egwyddorion a nodir isod. Caiff ceisiadau newydd eu caniatáu neu eu gwrthod. Gall adolygiadau o drwyddedau arwain at gyflwyno rhybudd, dim camau pellach neu atal/dirymu'r drwydded.

Gyrwyr

5.22 Gan fod y meini prawf ar gyfer penderfynu a ddylid rhoi trwydded gyrrwr cerbyd hacni i unigolyn neu ei chadw yn union yr un peth â'r meini prawf ar gyfer trwydded gyrrwr cerbyd hurio preifat, caiff y ddwy eu hystyried gyda'i gilydd.

5.23 Mae gan yrwr gyfrifoldeb uniongyrchol am ddiogelwch ei deithwyr, cyfrifoldeb uniongyrchol am ddiogelwch defnyddwyr eraill y ffordd a rheolaeth sylweddol dros deithwyr sydd yn y cerbyd. Gan y gall y teithwyr hynny fod ar eu pen eu hunain, a gallant hefyd fod yn agored i niwed, bydd euogfarnau neu ymddygiad annerbyniol blaenorol yn pwysu'n drwm yn erbyn rhoi neu gadw trwydded.

5.24 Fel y nodir uchod, pan fydd gan ymgeisydd fwy nag un euogfarn gan ddangos patrwm neu duedd, ni waeth faint o amser sydd wedi mynd heibio ers yr euogfarn, bydd angen ystyried yn ofalus a yw'n berson addas a phriodol.

5.25 Mewn perthynas ag euogfarnau unigol, dylai'r cyfnodau amser canlynol fynd heibio ar ôl i'r ddedfryd gael ei chwblhau (neu ddyddiad yr euogfarn os rhoddwyd dirwy) cyn y rhoddir trwydded.

5.26 *Troseddau sy'n arwain at farwolaeth*

Os bydd ymgeisydd neu drwyddedai wedi'i euogfarnu am drosedd a arweiniodd at farwolaeth person arall neu a oedd yn bwriadu achosi marwolaeth person arall neu achosi anaf difrifol iddo, ni chaiff ei drwyddedu.

5.27 *Camfanteisio*

Os bydd ymgeisydd neu drwyddedai wedi'i euogfarnu am drosedd sy'n cynnwys cam-drin, camfanteisio, defnyddio neu drin unigolyn arall beth bynnag yw oedran y dioddefwr neu'r dioddefwyr, boed yn oedolion neu'n blant, trosedd sy'n

ymwneud â hyn, neu sy'n gysylltiedig â hyn mewn unrhyw ffordd, ni chaiff ei drwyddedu. Mae hyn yn cynnwys caethwasiaeth, camfanteisio'n rhywiol ar blant, paratoi i bwrpas rhyw, cam-drin seicolegol, emosiynol neu ariannol, ond nid yw hon yn rhestr gynhwysfawr.

5.28 **Troseddau sy'n ymwneud â thrais**

Os bydd gan ymgeisydd euogfarn am drosedd sy'n ymwneud â thrais, neu os bydd yn gysylltiedig ag unrhyw drosedd sy'n ymwneud â thrais, ni roddir trwydded nes bod o leiaf 10 mlynedd wedi mynd heibio ers cwblhau unrhyw ddedfryd a roddwyd.

5.29 **Meddu ar arf**

Os bydd gan ymgeisydd euogfarn am feddu ar arf neu unrhyw drosedd arall sy'n gysylltiedig ag arfau, ni roddir trwydded nes bod o leiaf 7 mlynedd wedi mynd heibio ers cwblhau unrhyw ddedfryd a roddwyd.

5.30 **Troseddau rhywiol ac anweddu**

Os bydd gan ymgeisydd euogfarn am unrhyw drosedd sy'n cynnwys neu'n gysylltiedig â gweithgarwch rhywiol anghyfreithlon neu unrhyw fath o anweddustra, ni roddir trwydded.

Yn ogystal â'r uchod, ni fydd yr awdurdod trwyddedu'n rhoi trwydded i unrhyw ymgeisydd sydd ar y Gofrestr Troseddwyr Rhyw neu ar unrhyw restr 'waharddedig'.

5.31 **Anonstrwydd**

Os bydd gan ymgeisydd euogfarn am unrhyw drosedd sy'n ymwneud ag anonstrwydd, neu unrhyw drosedd lle mae anonstrwydd yn elfen o'r drosedd, ni roddir trwydded nes bod o leiaf 7 mlynedd wedi mynd heibio ers cwblhau unrhyw ddedfryd a roddwyd.

5.32 **Cyffuriau**

Os bydd gan ymgeisydd unrhyw euogfarn am gyflenwi cyffuriau, neu euogfarn am feddu ar gyffuriau gyda'r bwriad o'u cyflenwi, neu os yw'n gysylltiedig â'r euogfarnau hyn, neu wedi'i gysylltu ag euogfarn am feddu ar gyffuriau gyda'r bwriad o'u cyflenwi, ni roddir trwydded nes bod o leiaf 10 mlynedd wedi mynd heibio ers cwblhau unrhyw ddedfryd a roddwyd.

Os bydd gan ymgeisydd euogfarn am feddu ar gyffuriau, neu os bydd yn gysylltiedig ag achos o feddu ar gyffuriau, ni roddir trwydded nes bod o leiaf 5 mlynedd wedi mynd heibio ers cwblhau unrhyw ddedfryd a roddwyd. O dan yr amgylchiadau hyn, bydd yn rhaid i unrhyw ymgeisydd gwblhau profion cyffuriau ar ei draul ei hun hefyd er mwyn dangos nad yw'n defnyddio cyffuriau a reoleiddir.

5.33 **Gwahaniaethu**

Os bydd gan ymgeisydd euogfarn sy'n cynnwys gwahaniaethu ar unrhyw ffurf, neu sy'n gysylltiedig â hyn, ni roddir trwydded nes bod o leiaf 7 mlynedd wedi mynd heibio ers cwblhau unrhyw ddedfryd a roddwyd.

5.34 **Euogfarnau moduro**

Mae gyrwyr cerbydau hacni a hurio preifat yn yrwyr proffesiynol sy'n gyfrifol am gludo'r cyhoedd. Mae unrhyw euogfarn moduro yn dangos diffyg proffesiynoldeb a chaiff ei hystyried yn ofalus. Derbynnir y gall troseddau gael eu cyflawni'n anfwriadol, ac ni fyddai un mân drosedd traffig yn atal trwydded rhag cael ei rhoi neu ni fyddai'n arwain at gamau gweithredu yn erbyn trwydded bresennol. Bydd euogfarnau dilynol yn ategu'r ffaith nad yw'r trwyddedai'n cymryd ei gyfrifoldebau proffesiynol o ddifrif ac felly nad yw'n berson diogel ac addas i gael na chadw trwydded.

5.35 **Yfed a gyrru/gyrru o dan ddylanwad cyffuriau/defnyddio ffôn a ddelir â llaw neu ddyfais a ddelir â llaw tra'n gyrru**

Os bydd gan ymgeisydd euogfarn am yfed a gyrru neu yrru o dan ddylanwad cyffuriau, ni roddir trwydded nes bod o leiaf 7 mlynedd wedi mynd heibio ers cwblhau unrhyw ddedfryd neu waharddiad rhag gyrru a roddwyd. O dan yr amgylchiadau hyn, bydd yn rhaid i unrhyw ymgeisydd gwblhau profion cyffuriau ar ei draul ei hun hefyd er mwyn dangos nad yw'n defnyddio cyffuriau a reoleiddir. Os bydd gan ymgeisydd euogfarn am ddefnyddio ffôn symudol a ddelir â llaw neu ddyfais a ddelir â llaw tra'n gyrru, ni roddir trwydded nes bod o leiaf 5 mlynedd wedi mynd heibio ers yr euogfarn neu ers cwblhau unrhyw ddedfryd neu waharddiad rhag gyrru a roddwyd, pa un bynnag sydd fwyaf diweddar.

5.36 **Troseddau moduro eraill**

Mân drosedd sy'n ymwneud â cherbyd neu draffig yw un nad yw'n cynnwys colli bywyd, gyrru o dan ddylanwad diod neu gyffuriau, gyrru tra'n defnyddio ffôn symudol, ac nad yw wedi arwain at anaf i unrhyw berson na difrod i unrhyw eiddo (gan gynnwys cerbydau). Os bydd gan ymgeisydd 7 pwynt neu fwy ar ei drwydded DVLA ar gyfer mân droseddau traffig neu droseddau tebyg, ni roddir trwydded nes bod o leiaf 7 mlynedd wedi mynd heibio ers cwblhau unrhyw ddedfryd a roddwyd.

Trosedd sylweddol sy'n ymwneud â cherbyd neu draffig yw un nas cwmpesir uchod a hefyd unrhyw drosedd a arweiniodd at anaf i unrhyw berson neu ddifrod i unrhyw eiddo (gan gynnwys cerbydau). Mae hefyd yn cynnwys gyrru heb yswiriant neu unrhyw drosedd sy'n gysylltiedig ag yswiriant modur. Os bydd gan ymgeisydd euogfarn am drosedd traffig sylweddol neu drosedd debyg, ni roddir trwydded nes bod o leiaf 7 mlynedd wedi mynd heibio ers cwblhau unrhyw ddedfryd a roddwyd.

5.37 **Troseddau cerbyd hacni a hurio preifat**

Os bydd gan ymgeisydd euogfarn am drosedd sy'n ymwneud neu sy'n gysylltiedig â gweithgarwch cerbyd hacni neu hurio preifat (heb gynnwys defnyddio cerbyd), ni roddir trwydded nes bod o leiaf 7 mlynedd wedi mynd heibio ers cwblhau unrhyw ddedfryd a roddwyd.

5.38 **Troseddau defnyddio cerbyd**

Os bydd gan ymgeisydd euogfarn am unrhyw drosedd a oedd yn cynnwys defnyddio cerbyd (gan gynnwys cerbydau hacni a cherbydau hurio preifat), ni roddir trwydded nes bod o leiaf 7 mlynedd wedi mynd heibio ers cwblhau unrhyw ddedfryd a roddwyd.

5.39 **Gweithredwyr Hurio Preifat**

Nid oes gan weithredwr hurio preifat ("gweithredwr") gyfrifoldeb uniongyrchol am ddiogelwch teithwyr, defnyddwyr eraill y ffordd na chyswllt uniongyrchol â theithwyr sydd yn y cerbyd hurio preifat (ac eithrio pan fydd wedi'i drwyddedu'n yrrwr hurio preifat hefyd). Fodd bynnag, wrth gyflawni ei ddyletswyddau mae'n cael ac yn cadw swm sylweddol o wybodaeth bersonol a phreifat am ei deithwyr y mae'n rhaid ei thrin yn gyfrinachol a pheidio â'i datgelu i eraill, na'i defnyddio gan y gweithredwr na'i staff at ddibenion troseddol na dibenion annerbyniol eraill.

Fel y nodwyd uchod, os bydd gan ymgeisydd fwy nag un euogfarn, bydd angen ystyried yn ofalus a yw'n berson addas a phriodol.

Mae'n rhaid i weithredwyr sicrhau bod unrhyw staff a ddefnyddir yn y busnes (boed yn gyflogeion neu'n gontractwyr annibynnol) yn gallu cael gafael ar unrhyw wybodaeth fel y disgrifir uchod a'u bod yn destun yr un safonau â'r gweithredwyr eu hunain. Gellir gwneud hyn drwy gais gan y gweithredwr i aelod unigol o'r staff gael tystysgrif sylfaenol gan y GDG. Os canfyddir nad yw gweithredwr yn cymhwyso'r safonau gofynnol a'i fod yn defnyddio staff nad ydynt yn bodloni meini prawf cyffredinol yr awdurdod trwyddedu, bydd hynny'n arwain at ddirymu trwydded y gweithredwr.

Gan fod ymddiriedaeth a hyder y cyhoedd yn niogelwch ac uniondeb cyffredinol system hurio preifat yn hanfodol, bydd yr un safonau'n gymwys i'r gweithredwyr â'r rhai hynny sy'n gymwys i yrwyr, sydd wedi'u hamlinellu uchod.

5.40 **Perchenogion Cerbydau**

Mae gan berchenogion cerbydau (cerbydau hacni a hurio preifat) ddau brif gyfrifoldeb.

Yn gyntaf, mae'n rhaid iddynt sicrhau bod y cerbyd yn cael ei gynnal i safon dderbyniol drwy'r adeg. Yn ail, mae'n rhaid iddynt sicrhau na ddefnyddir y cerbyd at ddibenion anghyfreithlon.

Fel y nodir uchod, os bydd gan ymgeisydd fwy nag un euogfarn, bydd angen ystyried yn ofalus a yw'n berson addas a phriodol i gael neu gadw trwydded cerbyd.

Gan fod ymddiriedaeth a hyder y cyhoedd yn niogelwch ac uniondeb cyffredinol system hurio preifat yn hanfodol, bydd yr un safonau'n gymwys i'r perchenogion â'r rhai hynny sy'n gymwys i yrwyr, sydd wedi'u hamlinellu uchod.

GWEITHDREFNAU'R IS-BWYLLGOR TRWYDDEDU (Tacsi a Chyffredinol)

Gwrandawriad Pwyllgor yw hwn ac Nid Llys Barn

Materion Rhagarweiniol

1. Dylai aelodau ystyried eitemau'r agenda yn ofalus a rhoi gwybod i Glerc y Pwyllgor ar unwaith am unrhyw achos posibl o wrthdaro buddiannau a dychwelyd unrhyw ddogfennau y gallent fod wedi eu derbyn cyn gynted ag y bo modd i Adran y Pwyllgor.
2. Bydd copïau o ddogfennau perthnasol yn cael eu rhoi i'r Aelodau ar ddechrau'r gwrandawriad.
3. Dylid trefnu bod unrhyw dystiolaeth y bwriedir dibynnu arni ar gael i'r Awdurdod Trwyddedu ymlaen llaw, er lles ymgeiswyr. Os bydd unrhyw un yn ceisio cyflwyno unrhyw dystiolaeth lafar neu ddogfennol yn y gwrandawriad na ddatgelwyd yn flaenorol, bydd y Pwyllgor yn rhoi pwys priodol i'r eitemau hyn.

Cynnal y Gwrandawriad

1. Bydd Ymgynghorydd Cyfreithiol y Pwyllgor yn dechrau'r achos trwy gyflwyno'r Aelodau a'r swyddogion sy'n bresennol. Wedyn, bydd gwiriad terfynol yn cael ei wneud i sicrhau nad oes gan unrhyw un o'r Aelodau achos o wrthdaro buddiannau ag unrhyw ymgeisydd, unigolyn perthnasol, neu dyst cynorthwyol.
2. Wedyn, bydd yr Ymgynghorydd Cyfreithiol yn amlinellu'r weithdrefn a fydd yn cael ei dilyn yn y Pwyllgor.
3. Os bydd unrhyw bobl eraill yn bresennol y mae'r ymgeisydd yn dymuno iddynt annerch y pwyllgor i'w gynrychioli, bydd angen iddo/iddi gael caniatâd y Pwyllgor i siarad.
4. Wedyn, gall yr ymgeisydd a/neu'i gynrychiolydd/rhywun sydd gydag ef annerch y Pwyllgor. Gallai'r pwyllgor ac unrhyw bobl eraill sy'n bresennol holi'r ymgeisydd a/neu'r cynrychiolydd/unigolyn sydd gydag ef.
5. Bydd yr holl bobl yn cael cyfle i bwysu a mesur cyn i'r pwyllgor adael i wneud ei benderfyniad. Mae'n arferol i'r ymgeisydd/yr unigolyn sy'n destun y gwrandawriad gael y gair olaf.
6. Ni fydd yr ymgeisydd/yr unigolyn sy'n destun y gwrandawriad, pobl gynorthwyol na'r swyddog yn bresennol tra bydd y pwyllgor yn gwneud ei benderfyniad. Disgwylir i bawb aros yn yr adeilad i aros am ganlyniad penderfyniad y pwyllgor.
7. Gallai aelodau ddymuno cael seibiant ar unrhyw adeg yn ystod yr achos i ystyried pwyntiau, polisi cyfreithiol, ac ati.

Tystiolaeth

1. Caniateir tystiolaeth ail law, er y gallai'r Pwyllgor roi llai o bwys i dystiolaeth o'r fath, o gofio na ellir ei phrofi wrth groesholi.
2. Bydd pob cais yn cael ei ystyried ar sail ei rinweddau ei hun.

Penderfynu'r Cais

1. Bydd yr Aelodau'n gadael i wneud eu penderfyniad. Gallai'r Aelodau wahodd eu hymgyngorydd cyfreithiol i fod yn bresennol ar unrhyw adeg a'u cynghori yn ystod eu trafodaethau.
2. Os bydd angen eglurhad ar Aelodau pan fyddant yn penderfynu'n breifat, gallent dychwelyd i sesiwn agored i gael gwybodaeth, ac wedyn dychwelyd i sesiwn breifat.
3. Bydd y bobl yn cael eu hysbysu am benderfyniad yr Aelodau wedi iddynt gwblhau eu trafodaethau ac yn cael gwybod am eu hawliau i apelio.

Ymgynghorydd Cyfreithiol

Bydd y Pwyllgor yn dibynnu ar ei ymgynghorydd cyfreithiol ynghylch materion cyfreithiol a gweithdrefnol.

Mae materion cyfreithiol yn cynnwys dehongli, ond nid yw wedi ei gyfyngu i:-

1. Unrhyw ddeddfwriaeth berthnasol
2. Derbynioldeb tystiolaeth.
3. Rheolau'r weithdrefn sy'n codi oherwydd egwyddorion cyffredinol cyfraith weinyddol.
4. Dylai'r holl gyngor gael ei roi, neu'i ailadrodd, mewn sesiwn agored a gwahodd y bobl i roi sylwadau arno.

**AMODAU SYDD YNGHLWM Â THRWYDDEDAU GYRWYR CERBYDAU
HACNI/HURIO PREIFAT (DEUOL)**

AMODAU'R DRWYDDED

1. Mae Deiliad y Drwydded yn rhoi caniatâd i gael gwiriad gan y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd bob 6 mis drwy Wasanaeth Diweddarau'r GDG. Mae gofyn i Ddeiliaid Trwydded sy'n dewis peidio â chofrestru â'r Gwasanaeth Diweddarau ddarparu tystysgrif GDG manwl bob 6 mis, yn benodol ar gyfer rôl gyrrwr tacsï ac wedi'i gwblhau gan Dîm Trwyddedu Cyngor Caerffili. Bydd peidio â chyflwyno tystysgrif GDG gyflawn erbyn y dyddiad dychwelyd yn golygu bod y drwydded yn cael ei hatal.
2. Mae angen tystysgrif feddygol safonol Grŵp 2 y DVLA ar ...Dyddiad...., dylid cyflwyno'r dystysgrif i'r Swyddfa Drwyddedu 4 wythnos fan bellaf ar ôl y dyddiad hwn. Bydd peidio â chyflwyno tystysgrif feddygol sy'n dangos addasrwydd i yrru cerbyd trwyddedig yn golygu bod y drwydded yn cael ei hatal.
3. Mae angen mandad y DVLA wedi'i lofnodi ar ...Dyddiad...., dylid cyflwyno'r mandad i'r Swyddfa Drwyddedu 4 wythnos fan bellaf ar ôl y dyddiad hwn.
(Dalier sylw – Bydd peidio â chyflwyno mandad y DVLA wedi'i lofnodi yn golygu bod y mater yn cael ei roi gerbron y Pwyllgor Trwyddedu nesaf sydd ar gael i ystyried addasrwydd y trwyddedai i ddal trwydded ddeuol).
4. Ni ddylai'r Trwyddedai aseinio neu gael gwared â budd y drwydded, sy'n bersonol i'r Trwyddedai, mewn unrhyw ffordd, heblaw'r drwydded y mae'n rhaid ei chyflwyno i'r gweithredwr cerbydau Hurio Preifat sy'n cyflogi'r gyrrwr a'i chadw ganddo tra bydd yn cyflogi'r gyrrwr.
5. Caiff y Trwyddedai wybod bod yn rhaid i unrhyw gerbyd Hurio Preifat y gallai ei yrru gael ei weithredu trwy weithredwr cerbydau Hurio Preifat gyda'r Cyngor hwn.
6. Wrth yrru Cerbyd Hacni neu Gerbyd Hurio Preifat, dylai'r Trwyddedai wisgo bathodyn a roddodd y Cyngor i'r Trwyddedai, mewn man a modd sy'n golygu y gellir ei weld yn glir ac yn amlwg, gyda'r rhif yn cyfateb i'r rhif a ddynodwyd i'r Trwyddedai yn y gofrestr sy'n cael ei chadw gan y Cyngor at y diben hwnnw.
7. Gallai'r Drwydded gael ei hatal, ei diddymu neu beidio â chael ei hadnewyddu gan y Cyngor:
  - (i) os bydd y gyrrwr yn cyflawni trosedd neu fel arall yn methu cydymffurfio â darpariaethau Rhan II Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976;
  - (ii) os yw'r gyrrwr wedi cael ei farnu'n euog o drosedd sy'n cynnwys anonestrwydd, anweddu neu drais;
  - (iii) os caiff y gyrrwr ei ddatgymhwyso o yrru o dan unrhyw Ddeddfau Traffig Ffyrdd; yn yr achos hwn, bydd y drwydded yn cael ei diddymu fel mater o drefn;
  - (iv) ar unrhyw sail resymol arall.
8. Bydd bathodyn y gyrrwr yn parhau i fod yn eiddo i'r Cyngor, ac os caiff trwydded y

gyrrwr ei atal neu'i ddi-ddymu neu fod y Cyngor yn gwrthod adnewyddu trwydded gyrrwr, bydd bathodyn o'r fath yn cael ei ddychwelyd gan y Trwyddedai i'r Cyngor o fewn saith diwrnod o rybudd gan Bennaeth Amddiffyn y Cyhoedd, gan ofyn i'r Trwyddedai wneud hynny.

9. Rhaid gwneud cais i adnewyddu trwydded, a'i bennu, cyn y dyddiad y daw'r drwydded i ben, i sicrhau parhad. Nid oes cyfnod o ras yn cael ei roi fel mater o drefn, ac mae gyrru heb drwydded yn drosedd.

10. Rhaid i'r trwyddedai ddal trwydded yrru ddilys o dan Ddeddf Traffig Ffyrdd 1988 trwy gydol cyfnod ei drwydded. Os caiff ei ddatgymhwyso o ddal trwydded yrru am ba reswm bynnag, rhaid iddo hysbysu'r Cyngor ar unwaith a dychwelyd y bathodyn a'r drwydded.

11. Dylai'r Trwyddedai hysbysu'r Cyngor ar unwaith am unrhyw newid neu ddirywiad yn ei iechyd yn ystod cyfnod ei drwydded. Mae'r Cyngor yn cadw'r hawl i ofyn i drwyddedai presennol ddarparu tystiolaeth feddygol o addasrwydd parhaus i yrru yn ystod cyfnod y drwydded. Dylai'r trwyddedai ddarparu tystiolaeth feddygol o'r fath i'r Cyngor o fewn saith niwrnod o rybudd gan Bennaeth Amddiffyn y Cyhoedd yn gofyn i'r trwyddedai wneud hynny.

12. Dylai deiliad y drwydded, ar gais unrhyw Swyddog Awdurdodedig y Cyngor neu unrhyw Gwnstabl, ddarparu ei drwydded yrru a/neu'i fathodyn i'w archwilio, naill ai ar unwaith neu cyn diwedd y pum niwrnod gan ddechrau â'r diwrnod sy'n dilyn dyddiad y cais:-

(i) yn achos cais gan Swyddog Awdurdodedig i Bennaeth Amddiffyn y Cyhoedd yn Nhŷ Penallta, Tredomen, Ystrad Mynach, CF82 7PG

(ii) yn achos cais Cwnstabl yr Heddlu mewn unrhyw Orsaf Heddlu yn ardal y Cyngor ac sydd wedi cael ei enwebu gan y Cwnstabl pan gaiff y cais ei wneud.

13. Ni ddylai deiliad y drwydded achosi neu ddioddef neu ganiatáu i nifer fwy o bobl gael eu cludo mewn cerbyd hacni neu gerbyd Hurio Preifat, heb gynnwys y gyrrwr, na nifer y bobl a nodir yn y drwydded a gyflwynwyd ac a ddangosir ar blât trwydded y cerbyd hacni neu'r cerbyd Hurio Preifat a roddwyd gan y Cyngor mewn perthynas â'r cerbyd hwnnw.

14. Ni ddylai Deiliad y Drwydded:

(i) Ymddwyn mewn modd anfoesgar neu afreolus, ac ni ddylai ddefnyddio iaith neu ystumiau ymosodol â'r cyhoedd, cerddwyr, pobl eraill sy'n defnyddio'r ffordd neu unrhyw un arall.

(ii) *Ymddwyn mewn modd sy'n achosi tramgwydd, niwsans, neu weithredoedd a allai beryglu'r cyhoedd neu deithwyr.*

(iii) *Yfed neu fwyta tra'n cludo teithwyr sy'n talu tâl yn y cerbyd*

(iv) *Heb ganiatâd teithwyr, ni ddylai ddefnyddio unrhyw radio, cryno ddisg neu MP3 neu offeryn neu offer arall sy'n ailgynhyrchu sain yn y cerbyd.*

(v) *Yfed alcohol ar unrhyw adeg tra'n gyrru neu'n bod yng ngofal cerbyd hacni neu gerbyd Hurio Preifat. (Dalier sylw: Gallai yfed alcohol wrth yrru tacsî, neu cyn gyrru tacsî, arwain at gollî'r drwydded.)*

(vi) *Gyrru cerbyd oni bai ei fod yn deall sut i weithio/gosod unrhyw offer yn ddiogel i wneud y cerbyd yn hygyrch i bobl anabl.*

(vi) Defnyddio microffon symudol neu set law ffôn tra bydd y cerbyd yn symud. Dylai gyrrwr ond siarad i mewn i sling gwddf wedi'i gosod neu ficroffon wedi'i glipio neu system lawrydd neu fath Bluetooth addas arall, er mwyn peidio â thynnu ei sylw oddi ar y ffordd. Rhaid i yrwr beidio â stopio ar lain galed traffordd i ateb galwad neu ffonio (oni bai bod hyn er mwyn deialu 999), waeth pa mor frys ydyw. Mae'n drosedd defnyddio ffôn symudol tra'n gyrru a gallai unrhyw drosedd o'r fath effeithio ar addasrwydd y gyrrwr i ddal trwydded yrru.

(vii) Heb ganiatâd y sawl sy'n llogi'r cerbyd, cludo unrhyw un arall yn y cerbyd hwnnw, neu ganiatáu hynny.

15. Dylai'r gyrrwr hysbysu'r AT yn ysgrifenedig o fewn 7 diwrnod i unrhyw newid i'w enw, ei gyfeiriad neu'i rif ffôn, p'un a yw hynny dros dro neu'n barhaol.

16. Dylai deiliad y drwydded fod yn lân a pharchus o ran gwisg ac yn bersonol.

Cerbyd

17. Dylai deiliad y drwydded:

(i) gynnal ei gerbyd mewn cyflwr glân ac addas i'r ffordd fawr yn fewnol ac yn allanol ar bob adeg. Rhaid i'r gyrrwr wirio goleuadau'r cerbyd a chyflwr y teiars yn arbennig cyn defnyddio'r cerbyd.

(ii) sicrhau bod yr yswiriant priodol mewn grym sy'n ei yswirio i yrru cerbyd o'r fath. Pan fydd nodyn yswiriant mewn grym, pan ddaw'r nodyn yswiriant hwnnw i ben, dylai'r gyrrwr ddarparu tystiolaeth i'r AT o'r cyfnod yswiriant newydd. Cyfrifoldeb y gyrrwr yw darparu copi dilys o'i bolisi yswiriant a/neu nodyn yswiriant i'r AT a sicrhau bod ganddo'r sicrwydd yswiriant priodol. Yn unol ag Adran 60 DLIL(DA), bydd peidio â darparu'r sicrwydd yswiriant hwn i'r AT yn arwain at gyflwyno hysbysiad atal. Bydd yr ataliad yn parhau i fod ar waith nes bydd yr AT yn derbyn tystiolaeth ddogfennol o yswiriant dilys a digonol.

(iii) nad yw plât y drwydded sy'n sownd ar du blaen a chefn y cerbyd yn cael ei guddio o olwg y cyhoedd neu'n cael ei ddifrodi neu'i ddifetha fel nad oes modd ei ddarllen.

(iv) Dylai'r gyrrwr sicrhau nad yw plât y drwydded yn cael ei dynnu o'r cerbyd ar unrhyw adeg oni bai bod y gyrrwr wedi cael awdurdod i eithrio.

Deddf Cydraddoldeb 2010

18. Bydd yn ofynnol i bob gyrrwr fod yn gwbl ymwybodol o'i gyfrifoldebau a'i ddyletswyddau sy'n ofynnol ohono o dan y Ddeddf Cydraddoldeb i hyrwyddo cydraddoldeb a chyfle i bobl anabl.

Rhwymedigaethau o ran teithwyr / cwsmeriaid

19. Os yw'n ymwybodol fod y cerbyd wedi cael ei logi i fynychu ar amser ac i le penodedig neu ei fod fel arall wedi cael cyfarwyddyd gan weithredwr neu berchennog y cerbyd i fynychu ar amser ac i le penodedig, dylai fynychu'n brydlon ar yr amser ac i'r lle a nodwyd, oni bai ei fod wedi cael ei ohirio neu'i atal ag achos digonol. Os bydd y cerbyd yn wynebu oedi, dylid gwneud pob ymdrech i gysylltu â'r teithiwr a rhoi gwybod iddo am y rheswm dros yr oedi. Yn ychwanegol, os nad yw'r teithiwr ar gael ar unwaith, dylai'r gyrrwr wneud pob ymdrech resymol i gysylltu â'r teithiwr hwnnw.

20. Pan gaiff y gyrrwr ei gyflogi i yrru i unrhyw gyrchfan benodol, dylai, yn amodol ar unrhyw gyfarwyddiadau neu gais a wnaed gan y sawl sy'n llogi, fynd ymlaen i'r gyrchfan honno gan ddefnyddio'r llwybr uniongyrchol byrraf.

21. Dylai'r gyrrwr ollwng teithwyr mewn man diogel ac ni ddylai ganiatáu i deithwyr ddod allan o'r cerbyd ar ffordd lle gellir osgoi hynny.

22. Ni ddylai'r gyrrwr fflyrtian â theithwyr mewn ffordd a allai gael ei dehongli fel ymgais i gaffael unrhyw berthynas arbennig neu weithgarwch rhywiol.

23. Dylai'r gyrrwr:

(i) gydymffurfio â holl ofynion rhesymol unrhyw un sy'n llogi'r cerbyd neu'n cael ei gludo ynddo ar bob adeg;

(ii) cludo maint rhesymol o fagiau pan fydd y sawl sy'n llogi'r cerbyd yn gofyn;

(iii) Dylai'r gyrrwr roi cymorth rhesymol wrth lwytho neu ddadlwytho unrhyw fagiau neu eiddo sydd gan y teithiwr, gan gynnwys rhoi cymorth i'w symud at fynedfa unrhyw dŷ ac oddi yno neu rywle y mae'n nôl neu'n gollwng ei deithiwr;

(iv) os bydd y sawl sy'n llogi cerbyd yn gofyn, rhoi derbynneb ysgrifenedig iddo/iddi am y taliad a roddwyd.

24. Yn syth ar ôl i unrhyw sesiwn logi ddod i ben, dylai'r gyrrwr chwilio drwy'r cerbyd yn ofalus am unrhyw eiddo a allai fod wedi cael ei adael ynddo'n ddamweiniol, ac os bydd yn dod o hyd i eiddo, dylai fynd ag ef o fewn 48 awr, os na chaiff ei hawlio'n gynharach gan ei berchennog, neu ar ei ran, at Bennaeth Amddiffyn y Cyhoedd, Tŷ Penallta, Parc Tredomen, Ystrad Mynach, Hengoed, CF82 7PG lle bydd y Trwyddedai'n cael derbynneb am yr eiddo.

Mesuryddion tacsï

25. Pan fydd mesurydd tacsï wedi ei osod mewn cerbyd, ni ddylai'r gyrrwr achosi i'r taliad gael ei gofnodi ar hynny i gael ei ganslo neu'i gelu nes bod y sawl sy'n llogi'r cerbyd wedi cael cyfle rhesymol i'w archwilio ac wedi rhoi'r taliad (oni bai bod credyd am gael ei roi).

Euogfarnau

26. Dylai'r gyrrwr hysbysu'r AT cyn gynted ag y bo'n ymarferol resymol, ac o fewn 72 awr mewn unrhyw achos, am fanylion llawn unrhyw euogfarnau, dedfrydu, dirwyon cosb benodedig, pwyntiau cosb gyrru, rhybuddiadau, rhwymo neu geryddon a osodwyd arno yn ystod cyfnod y drwydded. Yn ychwanegol, dylai'r gyrrwr hysbysu'r AT am unrhyw ddedfrydau a osodwyd arno.

Cludo Anifeiliaid

27. Rhaid i yrrwr beidio â chario mewn cerbyd hacni neu gerbyd Hurio Preifat unrhyw anifail sy'n perthyn iddo, neu y mae ef, perchennog neu weithredwr y cerbyd yn gofalu amdano, tra bydd y cerbyd yn cael ei ddefnyddio fel cerbyd hacni neu gerbyd Hurio Preifat. Gall anifeiliaid sydd yng ngofal teithwyr gael eu cario, yn unol â disgresiwn y gyrrwr, ar yr amod eu bod yn cael eu cadw mewn modd diogel ac nad ydynt yn achosi rhwystr i'r gyrrwr.

28. Fodd bynnag, rhaid i yrrwr gario cŵn cymorth fel y diffinnir yn rheoliadau Deddf Gwahaniaethu ar Sail Anabledd 1995 heb godi unrhyw dâl ychwanegol oni bai eu bod yn cael eu heithrio o'r amod hwn a gyflwynwyd gan yr AT. (Bydd tystysgrif eithrio'n

cael ei rhoi i'r gyrrwr wedi iddo ddangos tystiolaeth feddygol addas. Os gwneir cais am yr eithriad ar sail ffobia cronig o gŵn, rhaid i seiciatrydd neu seicolegydd clinigol ddarparu'r adroddiad.)

29. Rhaid i yrrwr cerbyd hacni neu gerbyd Hurio Preifat sydd wedi cael tystysgrif eithrio arddangos yr hysbysiad eithrio mewn cerbyd naill ai drwy ei osod ar y ffenestr flaen, yn wynebu tuag allan, neu'i osod mewn lle amlwg ar y dangosfwrdd. [Os bydd gyrrwr cerbyd hacni yn ffugio neu'n gwneud datganiad ffug ynglŷn â thystysgrif eithrio, bydd yn euog o drosedd. Os bydd gyrrwr cerbyd Hurio Preifat yn ffugio neu'n gwneud datganiad ffug ynglŷn â thystysgrif eithrio, bydd yn torri amodau ei drwydded a gallai olygu bod ei drwydded yn cael ei hatal neu'i diddymu.]

30. Rhaid i yrrwr cerbyd hacni neu gerbyd Hurio Preifat sydd â thystysgrif eithrio arddangos yr hysbysiad eithrio mewn cerbyd trwy ei osod ar y ffenestr flaen, yn wynebu tuag allan, neu'i osod mewn lle amlwg ar y dangosfwrdd. [Os bydd gyrrwr cerbyd hacni yn ffugio neu'n gwneud datganiad ffug ynglŷn â thystysgrif eithrio, bydd yn euog o drosedd. Os bydd gyrrwr cerbyd Hurio Preifat yn ffugio neu'n gwneud datganiad ffug ynglŷn â thystysgrif eithrio, bydd yn torri amodau ei drwydded a gallai olygu bod ei drwydded yn cael ei hatal neu'i diddymu.]

Damweiniau

31. Dylai'r gyrrwr roi gwybod i'r AT am bob damwain cyn gynted ag y bo'n ymarferol resymol, ond mewn unrhyw achos, o fewn 72 awr i'r adeg y bydd unrhyw ddamwain o'r fath yn digwydd a allai fod wedi achos difrod sylweddol sy'n effeithio ar ddiogelwch, perfformiad neu ymddangosiad y cerbyd neu gysur neu gyfleustra'r bobl sy'n cael eu cludo ynddo. Fel arfer, bydd angen i unrhyw yrrwr sy'n rhoi gwybod am ddamwain gyflwyno'r cerbyd i'w archwilio yn y Swyddfa Drwyddedu ar gais.

Cerbydau Hurio Preifat

32. *Caniateir* ^{*geiriad diwygiedig} i yrwr cerbydau Hurio Preifat fynd â theithwyr sydd wedi trefnu eu taith ymlaen llaw trwy weithredwr trwyddedig *yn unig*.

33. Ni ddylai gyrrwr cerbyd Hurio Preifat barcio, gollwng neu godi mewn unrhyw safle tacsis am unrhyw reswm yn ystod amseroedd gweithredu safle tacsis o'r fath.

34. Ni ddylai gyrrwr cerbyd Hurio Preifat chwilio am gwsmeriaid ar unrhyw ffordd gyhoeddus na phreifat, na cheisio denu neu gael unrhyw un i logi neu gael eu cario yn ei gerbyd Hurio Preifat. Ni ddylai'r gyrrwr dderbyn unrhyw gynnig llogi ar unwaith tra bydd y gyrrwr neu'r cerbyd ar y ffordd neu mewn unrhyw le cyhoeddus arall.

35. Ni ddylai'r gyrrwr fynnu taliad gan unrhyw un sy'n llogi cerbyd sy'n fwy nag unrhyw daliad y cytunwyd arno'n flaenorol am logi'r cerbyd hwnnw rhwng y sawl sy'n llogi a'r gweithredwr.

Cerbydau Hacni

36. Ni ddylai'r gyrrwr fynnu taliad gan unrhyw un sy'n llogi cerbyd sy'n fwy nag unrhyw daliad y cytunwyd arno'n flaenorol am logi'r cerbyd hwnnw rhwng y sawl sy'n llogi a'r gweithredwr neu os oes mesurydd tacsii wedi'i osod yn y cerbyd ac ni fu unrhyw gytundeb blaenorol ynghylch codi llai o daliad, y taliad a ddangosir ar y mesurydd tacsii.

IS-DDEDDFAU CERBYDAU HACNI

Gwnaed o dan Adran 68 Deddf Cymalau Heddlu Tref 1847 ac Adran 171 Deddf Iechyd y Cyhoedd 1875 gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili o ran cerbydau hacni ym Mwrdeistref Sirol Caerffili.

DEHONGLIAD

1. Trwy gydol yr is-ddeddfau hyn:-

Mae “Y CYNGOR” yn golygu Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili
Mae'r “TABL PRISIAU” yn golygu'r tabl prisiau a osodwyd gan y Cyngor o dan Adran 65 Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976.
Mae “Y FWRDEISTREF SIROL” yn golygu Bwrdeistref Sirol Caerffili.

DYLID ARDDANGOS DARPARIAETHAU SY'N RHEOLEIDDIO'R MODD Y MAE RHIF POB CERBYD HACNI YN CYFATEB I RIF Y DRWYDDED

2. Dylai perchennog cerbyd hacni:-

(a) sicrhau bod y platiau a'r disg a ddarparwyd gan y Cyngor yn cael eu gosod ar du allan a thu mewn y cerbyd, a bydd rhif trwydded y cerbyd wedi'i farcio ar y rhain mewn modd fel a ganlyn, sef:-

- i. Dylid gosod ac arddangos y plât allanol y tu allan i'r cerbyd ac ar y cefn a dylai fod modd ei weld yn glir o'r cefn. Dylid ei gadw'n lân hefyd:
- ii. Dylid gosod y plât mewnol ar y tu mewn i'r cerbyd mewn man lle gall y teithwyr ei weld yn hawdd:
- iii. Dylai disg y drwydded gael ei osod a'i arddangos y tu mewn i'r cerbyd yn y gornel chwith ar waelod y ffenestr flaen fel y gall pobl y tu allan i'r cerbyd ei weld yn glir.

(b) ni ddylai perchennog neu yrrwr cerbyd hacni:-

- i. achosi'n fwriadol neu'n esgeulus i unrhyw rif o'r fath gael ei guddio o olwg y cyhoedd tra bydd y cerbyd yn llonydd neu'n chwilio am gwsmeriaid i'w logi;
- ii. achosi neu ganiatáu i'r cerbyd aros neu chwilio am gwsmeriaid i'w logi gydag unrhyw baentiad, farc neu blât sydd wedi'i ddifrodi cymaint fel bod unrhyw ffigur neu fanylyn perthnasol yn annarllenadwy.

DARPARIAETHAU YN RHEOLEIDDIO'R MODD Y DYLLID CYFLWYNO NEU DDARPARU CERBYDAU HACNI

3. Dylai perchennog cerbyd hacni:-
  - (a) Ddarparu ffyrdd digonol i unrhyw un yn y cerbyd allu cyfathrebu â'r gyrrwr;
  - (b) Achosi i'r to neu'r gorchudd fod yn dynn fel na all dŵr fynd i mewn;
  - (c) Darparu unrhyw ffenestri angenrheidiol a ffordd o agor a chau nad yw'n llai nag un ffenestr ar y ddwy ochr;
  - (ch) Sicrhau bod y seddi wedi'u clustogi neu'u gorchuddio'n briodol;
  - (d) Sicrhau bod carped, mat neu orchudd addas arall wedi'i osod ar lawr;
  - (dd) Sicrhau bod y ffitiadau a'r dodrefn yn cael eu cadw'n lân, yn cael eu cynnal yn dda, a'u bod yn addas ar gyfer gwasanaethu'r cyhoedd ym mhob ffordd;
  - (e) Darparu ffordd o ddiogelu bagiau os yw'r cerbyd wedi ei adeiladu er mwyn cario bagiau;
  - (f) Darparu diffoddydd tân a phecyn cymorth cyntaf effeithlon y dylid eu cario mewn ffordd sy'n golygu eu bod ar gael yn rhwydd i'w defnyddio;
  - (ff) Darparu a chynnal golau trydan y tu mewn i gerbyd o'r fath:
  - (g) Cario olwyn a theiar sbâr ac offer sy'n addas ar gyfer gosod teiars newydd yn lle rhai sydd wedi'u difrodi neu'u tyllu;
  - (ng) Darparu o leiaf ddau ddrws at ddefnydd pobl sy'n cael eu cludo mewn cerbyd o'r fath a ffordd ar wahân i'r gyrrwr fynd i mewn ac allan o'r cerbyd.
4. Dylai perchennog cerbyd hacni sicrhau bod y cerbyd yn cynnwys mesurydd tacsï sydd wedi ei osod, ei gysylltu ac yn cael ei gynnal er mwyn cydymffurfio â'r gofynion canlynol, hynny yw:-
  - (a) Dylai fod allwedd, baner neu ddyfais arall wedi ei osod ar y mesurydd tacsï, a bydd hyn yn achosi i beirianwaith y mesurydd tacsï weithio ac achosi i'r gair "HIRED" ymddangos ar wyneb y mesurydd tacsï;
  - (b) Dylid gallu cloi allwedd, baner neu ddyfais arall fel nad yw peirianwaith y mesurydd tacsï yn weithredol a bod dim pris yn cael ei gofnodi ar wyneb y mesurydd tacsï;
  - (c) Pan fydd peirianwaith y mesurydd tacsï'n weithredol, dylai gofnodi pris ar wyneb y mesurydd tacsï mewn ffigurau darllenadwy clir nad yw'n fwy na'r gyfradd neu'r taliad y mae gan y perchennog neu'r gyrrwr hawl i ofyn

amdano a'i dderbyn am logi'r cerbyd yn ôl pellter yn unol â'r pris a osodwyd gan y Cyngor:

- (ch) Bydd y gair "Fare" (Pris) yn ymddangos ar wyneb y mesurydd tacsï mewn llythrennau bras fel bod y pris perthnasol yn cael ei gofnodi'n glir;
  - (d) Bydd y mesurydd tacsï'n cael ei osod fel bod yr holl lythrennau a ffigurau ar yr wyneb i'w gweld yn glir i unrhyw un sy'n cael ei gludo yn y cerbyd, ac at y diben hwnnw, dylid gallu goleuo'r llythrennau a'r ffigurau'n briodol yn ystod unrhyw gyfnod llogi;
  - (dd) Dylai'r mesurydd tacsï a'r holl ffitiadau ynddo gael eu gosod yn sOWNd i'r cerbyd gyda seliau neu offer arall fel nad yw'n ymarferol i unrhyw un ymyrryd â nhw, ac eithrio trwy dorri, difrodi neu symud y seliau neu'r offer arall yn barhaol.
5. Dylai pob perchennog cerbyd hacni sicrhau bod arwydd yn cael ei roi ar do pob cerbyd a bod y ffordd y caiff ei osod yn cydymffurfio â'r gofynion canlynol, hynny yw:-
- (a) Dylai'r geiriau "FOR HIRE" ymddangos ar yr arwydd mewn llythrennau bras o leiaf ddwy fodfedd o ran uchder;
  - (b) Dylid gallu gweithredu'r arwydd fel ei fod yn dangos yn glir ac yn gyfleus i bobl y tu allan i'r cerbyd p'un a yw'r cerbyd ar gael i'w logi ai peidio.

DARPARIAETHAU SY'N RHEOLEIDDIO YMDDYGIAD PERCHNOGION A GYRWYR CERBYDAU HACNI SY'N CHWILIO AM GWSMERIAID YN Y FWRDEISTREF SIROL YN EU SWYDDI NIFERUS, A PHENNU P'UN A DDYLAI GYRWYR O'R FATH WISGO UNRHYW FATHODYNNAU, A PHA RAI

6. Dylai gyrrwr cerbyd hacni sy'n cynnwys mesurydd tacsï:-
- (a) Wrth aros neu chwilio am gwsmeriaid sydd ar gael i logi'r cerbyd, cadw'r allwedd, y faner neu ddyfais arall sydd wedi'i gosod yn unol â'r Is-ddeddf wedi'i chloi fel nad oes pris wedi'i gofnodi ar wyneb y mesurydd tacsï;
  - (b) Cyn gynted ag y caiff y cerbyd ei logi yn ôl pellter, a chyn dechrau'r daith, sicrhau bod peirianwaith y mesurydd tacsï yn weithredol trwy symud yr allwedd, y faner neu'r ddyfais arall fel bod y gair "HIRED" yn glir ar wyneb y mesurydd tacsï a chadw peirianwaith y mesurydd tacsï yn weithredol nes diwedd y cyfnod llogi;
  - (c) Sicrhau bod deial y mesurydd tacsï wedi ei oleuo'n briodol trwy gydol unrhyw ran o'r cyfnod llogi yn ystod oriau tywyllwch, sef yr amser rhwng hanner awr ar ôl machlud haul i hanner awr cyn gwawrio, ac ar unrhyw adeg arall ar gais y sawl sy'n llogi'r cerbyd hefyd.

7. Ni ddylai perchennog neu yrrwr cerbyd hacni ymyrryd â, neu ganiatáu i unrhyw un arall ymyrryd ag unrhyw fesurydd tacsï sy'n cael ei ddarparu gyda'r cerbyd, ag unrhyw ffitiad ynddo, na gyda'r seliau sydd wedi'u cysylltu wrtho.
8. Dylai gyrrwr cerbyd hacni ymddwyn mewn modd cwrtais a pharchus a dylai gymryd yr holl ragofalon rhesymol i sicrhau diogelwch pobl sy'n cael eu cludo yn y cerbyd neu bobl sy'n mynd i mewn i'r cerbyd, neu'n ei adael.
9. Dylai perchennog neu yrrwr cerbyd hacni sydd wedi cytuno neu wedi cael ei logi i fynychu gyda'r cerbyd ar amser penodedig, ac i le penodedig, fynychu'n brydlon gyda cherbyd o'r fath ar amser penodedig, ac i le penodedig, oni bai y caiff ei ohirio neu'i atal am reswm digonol.
10. Ni ddylai perchennog neu yrrwr cerbyd hacni gludo nifer fwy o bobl mewn cerbyd o'r fath na nifer y bobl a nodir ar y plât sydd wedi'i osod ar y tu allan i'r cerbyd, na chaniatáu i hyn ddigwydd.
11. Wrth aros neu chwilio am gwsmeriaid sydd ar gael, a phan fydd y cerbyd yn cael ei logi, dylai gyrrwr cerbyd hacni arddangos ei fathodyn gyrrwr cerbyd hacni a gyflwynwyd iddo gan y Cyngor fel ei fod i'w weld yn glir.
12. Pan fydd unrhyw un sy'n llogi neu'n ceisio llogi'r cerbyd, dylai gyrrwr cerbyd hacni sydd wedi'i adeiladu er mwyn cario bagiau:-
  - (a) Gludo maint rhesymol o fagiau;
  - (b) Rhoi cymorth rhesymol wrth lwytho a dadlwytho;
  - (c) Pennu cymorth rhesymol i symud y bagiau at, neu oddi wrth, fynedfa unrhyw adeilad, gorsaf neu leoliad lle gallai godi neu ollwng unigolyn.

DARPARIAETHAU SY'N PENNU'R CYFRADDAU NEU'R PRISIAU Y DYLLID EU TALU AM GERBYDAU HACNI YN Y FWRDEISTREF SIROL; A SICRHAU BOD PRISIAU O'R FATH YN CAEL EU CYHOEDDI'N BRIODOL

13. Ni fydd gan berchennog neu yrrwr cerbyd hacni hawl i fynnu cael a derbyn taliad sy'n fwy na'r pris a gofnodir ar wyneb y mesurydd tacsï, heblaw ar gyfer unrhyw daliadau ychwanegol sydd wedi eu hawdurdodi gan dabl prisiau'r Cyngor, ar gyfer yr amser dan sylw, nad yw efallai'n bosibl ei gofnodi ar wyneb y mesurydd tacsï.
14. Dylai perchennog cerbyd hacni achosi i'r tabl prisiau am yr amser dan sylw, gael ei arddangos y tu mewn i'r cerbyd, mewn llythrennau a ffigurau sydd i'w gweld yn glir.
15. Ni ddylai perchennog neu yrrwr cerbyd hacni sy'n cynnwys y tabl prisiau yn unol â'r is-ddeddf flaenorol, achosi i'r llythrennau neu'r ffigurau yn y datganiad gael eu cuddio neu fod yn annarllenadwy, yn fwriadol neu drwy esgeulustra, ar unrhyw adeg pan fydd y cerbyd yn chwilio am gwsmeriaid sydd ar gael neu'n cael ei ddefnyddio i'w logi.

DARPARIAETHAU SY'N SICRHAU BOD UNRHYW EIDDO SY'N CAEL EI ADAEL MEWN CERBYDAU HACNI YN CAEL EU GWARCHOD A'U HAILGYFLWYNO'N DDIOGEL A PHENNU'R COSTAU Y DYLLID EU CODI

16. Dylai perchennog neu yrrwr cerbyd hacni chwilio yn y cerbyd yn ofalus am unrhyw eiddo a allai fod wedi cael ei adael yno'n ddamweiniol, yn syth ar ôl i unrhyw gyfnod llogi ddod i ben, neu cyn gynted ag y bo'n ymarferol ar ôl hynny.
17. Os bydd perchennog neu yrrwr cerbyd hacni yn dod o hyd i unrhyw eiddo a adawyd yn y cerbyd trwy ddamwain gan unrhyw un a allai fod wedi cael ei gludo yn y cerbyd, neu fod yr eiddo'n cael ei roi iddo, dylai:-
  - (a) gario'r eiddo, cyn gynted ag y bo modd, ac o fewn 48 awr mewn unrhyw achos, os na chaiff ei hawlio'n gynharach gan y perchennog, neu ar ei ran, i Swyddfeydd y Cyngor, Tŷ Penallta, Parc Tredomen, Ystrad Mynach, Hengoed a'i adael gyda'r swyddog sydd yng ngofal y swyddfa wedi iddo gael derbynneb amdano;
  - (b) cael hawl i dderbyn, gan unrhyw un y bydd yr eiddo'n cael ei ailgyflwyno iddo, swm sydd gyfwerth â phum ceiniog am bob punt o'i werth amcangyfrifedig (neu'r pris am y pellter o'r man y daethpwyd o hyd i'r eiddo i swyddfa'r Cyngor, pa bynnag un yw'r mwyaf) ond dim mwy na phum punt.

COSBAU

Bydd pawb sy'n troseddu yn erbyn unrhyw un o'r is-ddeddfau hyn yn agored ar euogfarn ddiannod i ddirwy nad yw'n fwy na lefel 2 ar y raddfa safonol, ac ym mhob achos o drosedd barhaus, i ddirwy bellach nad yw'n fwy na dwy bunt am bob diwrnod y mae'r drosedd yn parhau ar ôl euogfarn i'r diben hwnnw.

Cyngor ar gyfer Gyrwyr Tacsï Trwyddedig

Cludo pobl ifanc

Gan fod cerbydau hacni a cherbydau Hurio Preifat yn cael eu defnyddio'n rheolaidd i gario pobl ifanc, er lles diogelwch y teithiwr a'r gyrrwr, ni ddylid cludo pobl ifanc yn nhu blaen y cerbyd.

Dylai o leiaf un oedolyn cyfrifol fod gyda phlant o dan 16 oed, ble bynnag y bo modd.

Dylai pob teithiwr aros ar ei eistedd tra bydd y cerbyd yn symud.

Rhaid i yrwyr cerbydau hacni a cherbydau Hurio Preifat a ddefnyddir ar gyfer contractau ysgol gydymffurfio â gofynion y contract hwnnw yn ychwanegol i'r amodau a nodir yn y polisi hwn.

Gwisgo Gwregysau Diogelwch

Dylai gyrwyr bob amser ofyn am eu cyngor cyfreithiol eu hunain os bydd unrhyw ymholiad yn ymwneud â'r gyfraith ynghylch gwregysau diogelwch. Mae'r wybodaeth ganlynol yn gywir adeg ysgrifennu'r ddogfen hon.

Dylai gyrwyr fod yn ymwybodol bod tystiolaeth fod gwisgo gwregysau diogelwch yn atal anaf difrifol ac yn arbed bywydau. Mae gan y gyrrwr gyfrifoldeb cyfreithiol i sicrhau bod unrhyw blentyn yn cael ei reoli'n gywir tra bydd yn cael ei gludo yn y cerbyd. Fodd bynnag, mae eithriadau o wisgo gwregysau diogelwch mewn cerbydau trwyddedig mewn amgylchiadau cyfyngedig fel a ganlyn:

Gyrwyr

Mae'r eithriad canlynol i wisgo gwregys diogelwch yn berthnasol yn rhinwedd Rheoliadau Cerbydau Modur (Gwisgo Gwregysau Diogelwch) 1993:

Gyrrwr:

- (i) tacsï trwyddedig tra bydd yn cael ei ddefnyddio ar gyfer ceisio llogi, neu ateb galwad i logi, neu'n cario teithiwr ar gyfer llogi;
- (ii) cerbyd Hurio Preifat tra bydd yn cael ei ddefnyddio i gario teithiwr ar gyfer llogi.

Teithwyr a phlant

Mewn cerbyd trwyddedig, os na fydd sedd car i blentyn ar gael, gall plentyn o dan dair oed deithio'n ddiymatal yng nghefn y cerbyd yn unig. [Ni ddylid caniatáu i blant sefyll yng nghefn y cerbyd tra bydd yn symud ar unrhyw adeg.]

Gall plant sy'n 3 oed neu'n hŷn deithio heb sedd car i blentyn os byddant yn gwisgo gwregys diogelwch oedolyn.

Rhaid i blant sy'n mesur dros 1.35 metr, neu sy'n 12 neu'n 13 oed ar y sedd flaen neu'r sedd gefn, wisgo'r gwregys diogelwch i oedolyn ble mae wedi'i osod.

Canu Corn

Mae'n arfer cyffredin i rai gyrwyr tacsï ganu corn eu cerbyd i roi gwybod eu bod yn bresennol; ni chaniateir defnydd o'r fath.

Mae rheoliad 99 Rheoliadau'r Ffordd (Adeiladu a Defnyddio) 1986 a rheol 112 Rheolau'r Ffordd Fawr yn datgan:

Gellir dim ond canu corn cerbyd tra bydd eich cerbyd yn symud ac mae angen i chi rybuddio pobl eraill sy'n defnyddio'r ffordd am eich presenoldeb.

RHAID I CHI BEIDIO â defnyddio eich corn

- tra byddwch yn llonydd ar y ffordd
- wrth yrru mewn ardal adeiledig rhwng 11.30 pm a 7.00 am ac eithrio pan fydd rhywun arall sy'n defnyddio'r ffordd yn achosi perygl.

Safleoedd Tacsï

Dim ond tra byddant yn aros am gwsmeriaid y caniateir i gerbydau hacni 'symud safle ymlaen'. Os chi yw'r cyntaf mewn rhes yn y safle tacsï, ni chewch alw cerbyd hacni trwyddedig arall o'ch cwmni (er mwyn cadw eich safle ar flaen y rhes) i fynd â'r teithiwr na gwrthod teithiau byr.

Mae hyn yn drosedd o dan Adran 53 Deddf Cymalau Heddlu Tref 1847 sy'n datgan:

'Bydd gyrrwr cerbyd hacni sy'n aros ger unrhyw un o'r safleoedd ar gyfer cerbydau hacni sy'n gwrthod neu'n diystyru, heb esgus rhesymol i yrru cerbyd o'r fath i unrhyw le o fewn y pellterau penodedig, neu'r pellter i'w benodi gan unrhyw is-ddeddf y comisiynwyr, nad yw'n fwy na'r pellter penodedig y caiff gyfarwyddyd i yrru'r unigolyn sy'n llogi neu'n dymuno llogi cerbyd o'r fath, yn agored i ddirwy nad yw'n fwy na lefel dau am bob trosedd'.

Gallai unrhyw achos o dorri'r ddeddfwriaeth a enwir uchod arwain at achosion cyfreithiol yn erbyn unrhyw yrrwr cerbyd hacni trwyddedig sy'n cyflawni'r drosedd hon.

Yfed a Gyrru

Mae'r Cyngor yn ystyried yn ddifrifol iawn unrhyw yrrwr sydd wedi cael ei farnu'n euog o yfed a gyrru gan ei fod wedi peryglu diogelwch pobl eraill sy'n defnyddio'r ffordd, yn ogystal â'r cyhoedd sy'n teithio. Caiff pobl eu lladd a'u hanafu mewn damweiniau, lle mae gyrwyr dros y terfyn yfed a gyrru. Bu gostyngiad yn nifer y damweiniau a'r marwolaethau sy'n gysylltiedig ag yfed a gyrru, ond ni ddylai gyrwyr fod yn hunanfodlon. Mae gan yrwyr trwyddedig rwymedigaeth benodol i gludo'r cyhoedd yn eu cerbyd yn ddiogel.

Ar hyn o bryd, y cyfyngiad alcohol ar gyfer gyrwyr yng Nghymru yw:

- 80 miligram o alcohol i bob 100 mililitr o waed,
- 35 microgram i bob 100 mililitr o anadl; neu
- 107 miligram i bob 100 mililitr o wrin.
- Yn y rhan fwyaf o wledydd eraill Ewrop, gan gynnwys Yr Alban, mae'r cyfyngiad yn llai, sef 50 miligram am bob 100 mililitr o waed³.

Nid oes unrhyw ffordd sicr o yfed ac aros dan y cyfyngiad. Mae faint o alcohol y byddai angen i chi ei yfed i'w ystyried o ran y cyfyngiad gyrru yn amrywio o un person i'r llall. Mae'n dibynnu ar y canlynol:

- Pwysau, oedran, rhywedd a metaboledd (y gyfradd y mae eich corff yn defnyddio egni)
- Y math, a faint o alcohol rydych chi'n ei yfed
- Beth rydych chi wedi ei fwyta'n ddiweddar
- Eich lefelau straen ar y pryd

Gall hyd yn oed y maint lleiaf o alcohol effeithio ar allu unigolyn i yrru, felly'r unig gyngor diogel yw osgoi yfed unrhyw alcohol os ydych chi'n gyrru. Caiff llawer o'r gweithrediadau rydym yn dibynnu arnynt i yrru'n ddiogel eu heffeithio pan fyddwn yn yfed alcohol:

- Mae'r ymennydd yn cymryd mwy o amser i dderbyn negeseuon o'r llygad
- Daw'n anos prosesu gwybodaeth
- Caiff cyfarwyddiadau i gyhyrau'r corff eu gohirio, gan arwain at amseroedd adweithio arafach.
- Gall eich golwg fod yn aneglur a dwbl hefyd, sy'n effeithio ar eich gallu i weld pethau'n glir tra byddwch yn gyrru. Ac mae'n fwy tebygol y byddwch yn mentro'n beryglus gan eich bod yn gallu gweithredu yn unol â chymelliadau y byddwch fel arfer yn eu hatal.

Caiff yr heddlu ganiatâd i stopio unrhyw gerbyd yn unol â'u disgrisiwn a gofyn i yrwyr gael eu profi i gadarnhau lefel yr alcohol yn eu system. Bydd unrhyw un sy'n cael ei ddal dros y cyfyngiad alcohol cyfreithiol wrth yrru yn cael ei wahardd rhag gyrru am o leiaf 12 mis, ac yn cael ei ddirwyo hyd at £5,000. Bydd hefyd yn cael rhwng tri ac 11 o bwyntiau cosb gyrru a gellid ei anfon i garchar am hyd at chwe mis. Mae carcharu, y cyfnod datgymhwysu, maint y ddirwy a nifer y pwyntiau cosb yn dibynnu ar ddifrifoldeb y drosedd. Os cewch eich dal yn yfed a gyrru fwy nag unwaith mewn cyfnod o 10 mlynedd, byddwch yn cael eich gwahardd am o leiaf dair blynedd. Mae gyrwyr trwyddedig sy'n yfed a gyrru yn peryglu eu diogelwch, eu trwydded a'u bywoliaeth eu hunain.